

๐๒๕.๒
ป/๑๗๒๗
๔ 3

การศึกษาความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหา
ที่มีต่อกอธมันแนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถนนวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3021676 301606

ปริญญานิพนธ์

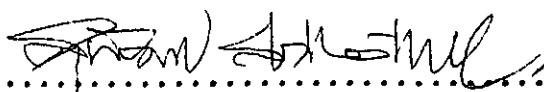
ของ

ปรานี ชิงนาพัน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม 2520

62833

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะนิติได้พิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตได้ เห็นสมควรรับไว้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....ประธาน

.....รองประธาน

๒ มีนาคม ๖๕๖๐

ประกาศคุณูปการ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
อาจารย์สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์ และอาจารย์เกษร เจริญรักษ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา
และคำแนะนำมาโดยตลอด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ อาจารย์สุนันท์ ศลโกสุ่ม และอาจารย์จิราภรณ์
ทิพย์รัตน์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในค่านสถิติ ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทบรรณารักษศาสตร์
ทุกท่านที่ได้แสดงความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษานี้ และขอขอบคุณ
บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถาม

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณเดิน ตั้งนาพัน ที่ได้ช่วยเหลือในด้านต่างๆ
ด้วยดี จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงในที่สุด

ปราณี ตั้งนาพัน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้ ✓ 3
	ความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ ✓ 4
	ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ 4
	นิยามศัพท์เฉพาะ 4
2	เอกสารและผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง 5
3	วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้ 19
	มวลประชากร 19
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 21
	การรวบรวมข้อมูล 22
	การวิเคราะห์ข้อมูล 22
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 24
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 25
	การวิเคราะห์ความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ 25
	การเปรียบเทียบความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ 28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ลักษณะความสนใจในการติดตามอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์	37
	การจัดอันดับวารสารและหนังสือพิมพ์ที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ และข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์	51
5	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	56
	มวลประชากร	56
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
	การรวบรวมข้อมูล	57
	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	58
	อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าและข้อเสนอแนะ	61
	ข้อเสนอแนะ	67
	บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก ก.	แบบสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหา ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและ วิทยาลัยครู	
ภาคผนวก ข.	รายชื่อห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค	
ภาคผนวก ก.	สูตรที่ใช้ในการคำนวณ	

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การใช้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสารและหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ที่จัดทำโดยกลุ่มต่าง ๆ ของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน	16
2	การแนะนำและวิจารณ์หนังสือของแหล่งต่าง ๆ	17
3	จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามคุณวุฒิ	19
4	จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์	20
5	จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามสถานที่ทำงาน	20
6	จำนวนบรรณารักษ์จำแนกตามภูมิภาคในการทำงาน	21
7	ความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ที่มีต่อคุณลักษณะ ของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์	26
8	คำสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบความสนใจและความต้องการ ของบรรณารักษ์ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์ หนังสือ จำแนกตามคุณวุฒิ	28

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 การ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจ ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ระหว่างบรรณาธิการที่มีคุณวุฒิต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)	29
10 คำสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบความสนใจของบรรณาธิการที่มีต่อ คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ จำแนกตามระยะเวลา ที่ทำหน้าที่บรรณาธิการ	30
11 การ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจ ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ระหว่างบรรณาธิการที่มีระยะเวลา ที่ทำหน้าที่บรรณาธิการต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)	31
12 การ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจและ ความถ้อยการที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ระหว่างบรรณาธิการของสมุค มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนวิกฤต (t - test)	32

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจ และความต้องการที่มีต่อกุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์ หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ระหว่างบรรณาธิการ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนวิกฤต (t - test)	35
14 ความสม่ำเสมอในการอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณาธิการ	37
15 วิธีอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และ หนังสือพิมพ์ของบรรณาธิการ	39
16 การคำนึงถึงหรือไปคำนึงถึงภาษาและหลักไวยากรณ์ที่ใช้ในการเขียน คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และ หนังสือพิมพ์ ของบรรณาธิการ	40
17 ความเชื่อมั่นในคำวิจารณ์หรือข้อแสดงความคิดเห็นในคอลัมน์แนะนำ และวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ของบรรณาธิการ	40
18 การจับบันทึกหลังจากการอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ของบรรณาธิการ	41

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
19	การปฏิบัติหลังการอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ของบรรณารักษ์	42
20	ความคิดเห็นในด้านการให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำ ในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และ หนังสือพิมพ์ ของบรรณารักษ์	43
21	ความคิดเห็นในด้านการแนะนำหนังสือใหม่ของคอลัมน์แนะนำและ วิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของ บรรณารักษ์	44
22	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสม่ำเสมอในการลงคอลัมน์แนะนำและ วิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ของบรรณารักษ์	44
23	ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการวิจารณ์ของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์ หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ของบรรณารักษ์	45
24	ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์แนะนำและ วิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ของบรรณารักษ์	46

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
25	จำนวนหนังสือที่บรรณารักษ์เห็นว่าเหมาะสมที่จะแนะนำในคอลัมน์ แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และ หนังสือพิมพ์	46
26	วารสารที่บรรณารักษ์เคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ	47
27	หนังสือพิมพ์ที่บรรณารักษ์เคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์ หนังสือ	50
28	วารสารที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ชอบอ่านมาก เป็นอันดับ 1, 2 และ 3	51
29	หนังสือพิมพ์ที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ ชอบอ่านมากเป็นอันดับ 1, 2 และ 3	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ระบบการศึกษาในปัจจุบันนี้เน้นให้ผู้เรียนรู้จักการศึกษากันกว่าด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการ
ศึกษาในโรงเรียนหรือการศึกษานอกโรงเรียน และเพื่อเป็นการส่งเสริมและฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักศึกษา
กันกว่าด้วยตนเองให้มากที่สุด (Ward, 1950 : 414) ห้องสมุดจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญความเกี่ยวข้อง
กับการศึกษา เพราะห้องสมุดทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างบุคคลกับแหล่งความรู้ ความคิด ประสบการณ์
อันมีค่าและข่าวสารการเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ทำให้บุคคลได้รับความสะดวกในการศึกษากันกว่าด้วย
ตนเอง (แมนมาส ชวลิต และ สิริินทร์ โชติช่วง, 2512 : 24)

การปลูกฝังนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าให้เกิดแก่บุคคลอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น ห้องสมุด
ต้องเป็นแหล่งที่รวบรวมหนังสือ สิ่งพิมพ์ และวัสดุการศึกษาทั้งหมด (มาเรีย เหลาสุนทร, 2501 :
60) ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องพยายามจัดหาหนังสือและวัสดุการศึกษาต่าง ๆ ให้เหมาะสมและมีจำนวนมาก
พอที่จะสนองความต้องการของผู้ใช้ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหา "หนังสือ" เพราะหนังสือเป็น
วัสดุที่สำคัญทางการศึกษา (Florida Department of Education, 1954 : 29) ห้องสมุดจึง
จำเป็นต้องจัดหาหนังสือให้เหมาะสมกับผู้ใช่เพื่อขยายความรู้ของผู้ใช้ให้กว้างขวางขึ้นด้วย (Wilson,
1966 : 133 - 136) ทั้งนี้โดยมีบรรณารักษ์ทำหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานในการจัดหา (รัฐจวน
อินทรกำแหง, 2515 : 25)

การจัดหาสร้างสมหนังสือของห้องสมุดจะไ้มาตรฐานเพียงไรนั้น ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับ
เลือกหนังสือเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะคุณภาพของห้องสมุดมิได้อยู่ที่จำนวนหนังสือประการเดียว (จิรวัดน์
จักรพันธ์, ม.ร.ว., 2506 : 290) แต่ต้องคิดถึงคุณภาพและชนิดของหนังสือที่มีอยู่ด้วย และการที่
ห้องสมุดจะมีหนังสือชนิดใดบ้าง เหมาะสมหรือไม่เพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกของบรรณารักษ์
และผู้มีส่วนในการเลือกหนังสือของห้องสมุด

ปัจจุบันการผลิตหนังสือเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวางมาก มีหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ ๆ เสมอ เป็นการยากที่บรรณารักษ์จะติดตามศึกษาข่าวความเคลื่อนไหวของหนังสือได้ทั่วถึง จึงเป็นปัญหาในการจัดหาและเลือกซื้อหนังสือของบรรณารักษ์ เพราะสภาพของการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุห้องสมุดนั้น บรรณารักษ์ไม่สามารถจัดหาวัสดุทุกชนิดที่ต้องการได้ ทั้งนี้เนื่องจากงบประมาณ สถานที่เก็บ ตลอดจนคุณภาพของวัสดุ และต้องได้รับการคัดเลือกเป็นอย่างดี (Owens, 1967 : 15) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่บรรณารักษ์จะต้องทราบว่าขณะนั้นในท้องตลาดมีหนังสือประเภทใดอยู่มากน้อยเพียงใด หนังสือในประเภทเดียวกันมีนักเขียนเขียนกันมากน้อยเพียงใด เพื่อเปรียบเทียบในการคัดเลือกให้คุ้มค่าที่สุด (รัฐจวน อินทรกำแหง, 2515 : 25) ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยให้การติดตามข่าวหนังสือและการเลือกหนังสือสะดวกขึ้น จึงได้มีผู้จัดทำคู่มือสำหรับการเลือกหนังสือ และบรรณารักษ์ก็ควรที่จะต้องศึกษาและรู้จักใช้คู่มือการเลือกหนังสือเหล่านั้น

คู่มือการเลือกหนังสือนี้จะแนะนำหนังสือและให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น คู่มือนี้อาจทำได้หลายแบบด้วยกัน คือ (ทวี มุขระโกษา และ ชลธิ์ ลียะวณิช, 2515 : 397)

1. แจกความโฆษณา
2. บรรณานุกรม
3. บทวิจารณ์หนังสือในวารสารและหนังสือต่าง ๆ
4. บทความทางวิทยุและโทรทัศน์

ในกรณีที่บรรณารักษ์ต้องการทราบเกี่ยวกับหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ในช่วงเวลานั้น ขั้นตอนของการเลือกหนังสือประเภทนี้ บรรณารักษ์จะพิจารณาได้จากบทวิจารณ์และแนะนำหนังสือในวารสารและนิตยสาร (Landau, 1966 : 63) เพราะวารสารจะมีบทวิจารณ์และแนะนำหนังสือใหม่สม่ำเสมอเป็นระยะ ๆ เช่น ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน เป็นต้น (Carter and Bonk, 1969 : 111)

อนึ่ง จากการสำรวจและวิจัยตามสภาพปัญหาเกี่ยวกับหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัย (Gibson, 1957 : 41 - 42; สมจิต ปิยธรรม, 2507 : 41; Kaser and others, 1969 : 151) และห้องสมุดวิทยาลัยครู (สุนทร แก้วลาย, 2512 : 151 - 157, สวรรค์ แก้วเหล็ก, 2513 : 104 - 107, พวาท พันธุ์เมฆา, 2513 : 71 - 74) พบว่า ห้องสมุดทั้ง 2 ระดับ มีปัญหาเกี่ยวกับ

หนังสือคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

1. หนังสือมีจำนวนไม่เพียงพอกับผู้ใ้
2. หนังสือไม่ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้ใ้
3. ขาดหนังสือที่ใช้ประกอบการ เรียนการสอนในแต่ละวิชา
4. หนังสือส่วนมากเก่าและล้าสมัย
5. ขาดหนังสืออ้างอิงและวารสารบางประเภทที่จำเป็น

เห็นได้ว่าสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว สืบเนื่องมาจากการจัดหาและคัดเลือกหนังสือของบรรณารักษ์ เพราะก่อนจัดหาหนังสือและวัสดุใด ๆ เข้าห้องสมุดนั้น บรรณารักษ์จะต้องพิจารณาและคัดสรรเพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือที่มีคุณค่าและเหมาะสมตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้ใ้ บรรณารักษ์จึงต้องมีความกระตือรือร้นติดตามข่าวหนังสือ ศึกษาและรู้จักใช้ภูมิมือต่าง ๆ ในการเลือกหนังสือ ทั้งภูมิมือประเภทที่พิมพ์เป็นรูปเล่มแบบบรรณานุกรม และภูมิมือประเภทวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว การศึกษาความสนใจของบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่จัดหาว่ามีความคิดเห็นและสนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งถือเป็นภูมิมือการเลือกหนังสือได้อย่างหนึ่ง จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่รับผิดชอบงานบริการของห้องสมุดอันเกี่ยวกับการจัดหาและการเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดอยู่ตลอดเวลา

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบความสนใจของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาที่มีต่อคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์
2. เพื่อเปรียบเทียบว่าบรรณารักษ์ที่มีคุณวุฒิ ระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ สถานที่ทำงาน และภูมิภาคในการทำงานต่างกัน มีความสนใจต่อคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์แตกต่างกันหรือไม่

3. เพื่อจัดอันดับวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์บรรณารักษ์ชอบอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือมากที่สุด ตามความกึกก้องเห็นของบรรณารักษ์

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบว่าคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ให้ประโยชน์แก่บรรณารักษ์มากน้อยเพียงใด ความต้องการของบรรณารักษ์ที่มีต่อรายละเอียดของคอลัมน์จะเป็นแนวทางแก่ผู้จัดทำคอลัมน์และผู้จัดทำวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ในการปรับปรุงคอลัมน์ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์กว้างขวางขึ้น และทำให้ทราบว่าบรรณารักษ์แผนกจัดหามาสนใจและให้ความนิยมแก่คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือต่อวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ฉบับใดมากที่สุด

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะกระทำกับบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่จัดของห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดวิทยาลัยครู ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งหมด 49 แห่ง
2. จะศึกษาค้นคว้าเฉพาะคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ที่เป็นภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหา (Kent and Lancour, 1975 : 64 - 73) หมายถึงบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่หรือผู้ที่รับผิดชอบในการคัดเลือกหรือเลือกซื้อวัสดุของสมุดและหนังสือ
2. คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ หมายถึงคอลัมน์ที่กล่าวถึงหนังสือ ให้ความรายละเอียดหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่เขียนลงในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ผู้อ่านรู้จัก

การเลือกหนังสือ

การเลือกหนังสือ (Thompson, 1943 : 17) หมายถึงขบวนการเลือกหนังสือสำหรับห้องสมุด หรือวิชาหนึ่งในโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ว่าด้วยการเลือกวัสดุสำหรับห้องสมุดประเภทต่าง ๆ และสำหรับผู้อ่านประเภทต่าง ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่าการเลือกหนังสือ (Haines, 1950 : 38) หมายถึงการจัดหนังสือให้เหมาะสมแก่บุคคลและกาลเทศะ --- To supply the right book for the right reader at the right time ---

การเลือกหนังสือเป็นงานที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของบรรณารักษ์ ถือเป็นบริการเบื้องต้นที่จำเป็นที่สุดของห้องสมุด (Danton, 1967 : 44 - 45) ซึ่งเป็นผลต่อประสิทธิภาพของห้องสมุด การเลือกหนังสือนั้นจะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ บรรณารักษ์จะต้องทราบความต้องการและความสนใจในการอ่านของผู้ใช้ห้องสมุดทุกระดับ เพื่อจะได้จัดหาหนังสือให้ตรงกับความต้องการ บรรณารักษ์ต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับหลักสูตรหรือนโยบายของสถาบันที่ห้องสมุดสังกัดอยู่ เพื่อสามารถจัดหาหนังสือให้สนองหลักสูตรหรือนโยบายนั้น ๆ ได้

การจัดหาหนังสือของห้องสมุดโดยทั่ว ๆ ไปมักจะแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ (Ashworth, 1967 : 46) คือ ลักษณะแรก จัดหาหนังสือและวัสดุห้องสมุดที่เป็นมาตรฐาน เป็นความจำเป็นเบื้องต้นของสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่สนใจของสถาบัน เพื่อการนี้จำเป็นจะต้องสืบค้นถึงแหล่งที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ที่มีศัพท์จำหน่าย ซึ่งนอกจากศึกษาจากคู่มืออ้างอิงและบรรณานุกรมต่าง ๆ แล้ว ยังมีวิธีอื่น ๆ อีก เช่น การสำรวจวัสดุของห้องสมุดอื่น ๆ ที่เฉพาะทางค่านั้น เพื่อจะรู้ว่ามีการรณรงค์เรื่องใดบ้างในวิชานั้น หรืออาจตรวจจากบัญชีรายชื่อหนังสือของห้องสมุด การไปเยี่ยมชมห้องสมุดอื่น ๆ และการไปสำรวจหนังสือของร้านจำหน่ายหนังสือก็ช่วยได้

ลักษณะที่สอง คือการติดตามสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่สนใจเพื่อจัดหาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ปัญหาสำหรับบรรณารักษ์ก็จะต้องรู้ว่าแหล่งความรู้ใดจะใช่ประโยชน์ใด ๆ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสนใจของห้องสมุดแต่ละแห่ง ไม่มีบรรณานุกรมมาตรฐานใด ๆ จัดทำขึ้นเพื่อห้องสมุดแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยเฉพาะ บรรณารักษ์จึงควรจะมีความรู้เกี่ยวกับคู่มือที่จะใช้ในการเลือกหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือก

นอกจากนี้บรรณารักษ์ยังต้องรู้จักหาความรู้เกี่ยวกับหนังสืออีกด้วย วิธีหาความรู้เกี่ยวกับหนังสือเพื่อประโยชน์ในการเลือกหนังสือมีดังนี้ (รัฐจวน อินทรกำแหง, 2515 : 26)

1. อ่านหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของหนังสือ บทความ การวิจารณ์หนังสือในวารสารต่าง ๆ เช่น สังคมศาสตร์ปริทัศน์ สตรีสาร วิทยาสาร เป็นต้น
2. ติดตามฟังการบรรยาย การอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องของหนังสือ
3. อ่านด้วยตนเองและวิจารณ์เปรียบเทียบกับหนังสือที่เคยอ่านมาแล้ว

บรรณารักษ์ผู้มีหน้าที่คัดเลือกหนังสือจะต้องติดตามผลงานใหม่ ๆ ของตลาดหนังสือ และต้องทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของตลาด มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ ครั้งที่พิมพ์ และราคา (Wulfekoetter, 1961 : 5 - 7) ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้รวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือที่พิมพ์จำหน่ายในขณะนั้นเรียบเรียงเป็นคู่มือสำหรับเลือกหนังสือ เพื่อช่วยให้งานของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาสะดวกและรวดเร็วขึ้น

คู่มือสำหรับการเลือกหนังสือ

เอกสารประกอบการเลือกหนังสือ หรือคู่มือสำหรับการเลือกหนังสือ (Book Selection Aids) มีทั้งที่เป็นหนังสือเล่มและวารสารต่าง ๆ สามารถแบ่งกว้าง ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. ประเภทแนะนำหนังสือทั่ว ๆ ไป ตามลำดับหัวเรื่อง
2. ประเภทแนะนำหนังสือที่ผลิตออกใหม่ (Current Book)

คู่มือในการเลือกหนังสือนี้จะบอกให้ทราบถึง (แม่น้ำส ชาลิต และ สิริินทร์ โชคิช่วง,

2512 : 197 - 199)

1. หนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ในรอบสัปดาห์ รอบเดือน รอบปี ฯลฯ
2. หนังสือที่ได้มีการพิมพ์มาแต่อดีต เป็นหนังสือที่มีคุณค่า
3. หนังสือของผู้แต่งที่มีชื่อเสียงบางท่านที่ตีพิมพ์มาแล้ว
4. หนังสือในแต่ละหมวดวิชา
5. ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่มตามรายการต่าง ๆ คือ
 - ผู้แต่ง หรือผู้แปล หรือผู้รวบรวมพิมพ์
 - ชื่อเรื่อง
 - สำนักพิมพ์ ผู้จัดพิมพ์
 - ปีที่พิมพ์
 - จำนวนหน้า จำนวนเล่ม ภาพประกอบ ขนาด

ในค่านลักษณะของการจัดทำคู่มือในการเลือกหนังสือนั้น อาจทำได้หลายลักษณะด้วยกัน คือ (ทวี มุขระโกษา และ ชลัช ลียะวณิช, 2515 : 397)

1. แจกความโฆษณาที่ตีพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันและนิตยสารต่าง ๆ
2. บรรณานุกรมและรายชื่อหนังสือซึ่งสมาคมห้องสมุด องค์กร หรือบริษัท จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเลือกหนังสือโดยเฉพาะ บรรณานุกรมส่วนมากจะบอกรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือ และมีบรรณทัศน์สังเขปไว้ด้วย
3. บทวิพากษ์วิจารณ์หนังสือซึ่งลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน วารสาร และนิตยสารต่าง ๆ ให้รายละเอียดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือนั้น ๆ เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักหนังสือนั้นดีพอสมควร
4. บทความและการสนทนาเรื่องหนังสือ รวมทั้งการอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือทางวิทยุและโทรทัศน์

เนื่องจากภาคกลางส่วนใหญ่นั่งสี่ขาไม่อยู่เสมอ ขึ้นแรกของการ เลื่อนหนังสือพิมพ์ ออกใหม่ นั้นบรรณาธิการจะพิจารณาได้จากคำแนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร การวิจารณ์ นั้นอาจเป็นบทความ หรือเป็นความคัดค้านของผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งที่อาจมีความจำเป็นที่ใด (Landua, 1966 : 63) ดังนั้นการที่จะอาศัยความคิดเห็นในการ เลื่อนหนังสือจากวารสาร หรือคู่มือใดๆ ผู้เลื่อนจะต้องพิจารณากำหนดว่า บรรณาธิการคนนั้น และต้องนึกถึงหลักในการ เลื่อนหนังสือประกอบด้วย (รัชวณ อินทรกำแหง, 2515 : 95)

การวิจารณ์การ เลื่อนหนังสือนี้ ในประเทศไทยได้มีผู้ศึกษาไว้เหมือนกันแต่ไม่มากนัก และเป็นการศึกษาที่กล่าวถึงคู่มือการ เลื่อนโดยทั่ว ๆ ไปดังนี้

ปี อุมา ศุภแสน (ปีอุมา ศุภแสน, 2516 : 74-75) ได้สอบถามบรรณาธิการเกี่ยวกับ คู่มือที่ใช้ในการ จัดหาวัสดุของสมุดวิ ยาศาสตร์ พบว่าบรรณาธิการส่วนใหญ่ใช้คู่มือ เช่น บรรณานุกรม รายชื่อวัสดุจากหน่วยงานราชการต่างๆ มากที่สุด รองลงมาได้แก่รายชื่่ววัสดุจาก สำนักพิมพ์เอกชน และการวิจารณ์ของบรรณาธิการในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ไม่แตกต่างกัน

ลลิตา กิจประธาร (ลลิตา กิจประธาร, 2518 : 47) ได้ศึกษาแบบ การปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาบรรณารักษศาสตร์และผู้ใช้บริการ ขึ้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์ จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2508-2515 พบว่าคู่มือในการ เลื่อนและจัดหาหนังสือ ที่มีผู้ใช้มากที่สุด (ร้อยละ 100) คือรายการหนังสือ ที่สำนักพิมพ์ต่างๆ ส่งมา รองลงมาได้แก่สมุดดัชนีวิจารณ์หนังสือ ในวารสารต่างๆ (ร้อยละ 94.44) บรรณานุกรม (ร้อยละ 38.89) รายการวิจารณ์จากวิทยุและโทรทัศน์ (ร้อยละ 30.56) และสมุดดัชนีวิจารณ์หนังสือที่ หนังสือพิมพ์พิมพ์ มีอยู่เพียงร้อยละ 2.78

พุดสุข ศรีภิรมย์ (พุดสุข ศรีภิรมย์, 2516 : 336 - 338) ได้สำรวจการจัดการ หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย 10 แห่ง พบว่าห้องสมุดร้อยละ 50 เลื่อน หนังสือจากมติจากมติวิจารณ์และแนะนำหนังสือในวารสารต่างๆ และห้องสมุดในส่วนกลาง บางแห่งร้อยละ 30 มีโอกาสอ่านหนังสือและเล่มก่อนถึงมือ คำนวณก่อนนี้ไว้หรืออื่นๆ รองลงไป

เช่น เลือกจากรายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์และตัวแทนจำหน่าย ห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่ได้เลือกหนังสือจากคู่มือทางบรรณานุกรม เนื่องจากคู่มือประเภทนี้ของไทยยังไม่มีเพียงพอ

สำหรับการเลือกหนังสือภาษาต่างประเทศ ห้องสมุด 5 แห่ง (ร้อยละ 50) เลือกจากบทวิจารณ์ในวารสารต่าง ๆ วิธีที่ใช้กันโดยทั่วไปอย่างแพร่หลายอื่น ๆ ก็คือการเลือกจากรายชื่อหนังสือของตัวแทนในประเทศไทย จากการอ่านหนังสือแต่ละเล่ม จากคู่มือทางบรรณานุกรม และจากประกาศโฆษณา

สำหรับคู่มือในการเลือกหนังสือที่เป็นคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิทยสาร และหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะนั้นได้มีเอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

การวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

การวิจารณ์หนังสือเริ่มมีมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 17 การวิจารณ์ในสมัยนั้นมักเป็นการอธิบายถึงเนื้อเรื่องมากกว่าที่จะตีความและวิพากษ์วิจารณ์เช่นในสมัยต่อ ๆ มา (Merritt and Others, 1958 : 133) ปัจจุบันนี้มีวารสารรายสัปดาห์ รายเดือน รวมทั้งหนังสือพิมพ์รายวันหลาย ๆ ฉบับจัดทำให้มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือเพิ่มมากขึ้น

เฮนส์ (Haines, 1950: 101 - 104) ได้อธิบายถึงการวิจารณ์ว่าเป็นลักษณะที่คุ้นเคยกันที่สุดในการอธิบายเกี่ยวกับหนังสือ การวิจารณ์หนังสืออาจแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ การวิจารณ์อย่างพินิจพิเคราะห์อย่างยาวและละเอียดสำหรับหนังสือเล่มเดียว โดยผู้มีความรู้ความชำนาญ การวิจารณ์โดยทั่วไป ซึ่งยาวตั้งแต่หนึ่งในสี่ของคอลัมน์จนถึง 2 คอลัมน์หรือมากกว่า และการวิจารณ์เบ็ดเตล็ดที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ เล่มรวมเข้าด้วยกัน

สื่อกลางที่เสนอการวิจารณ์ก็มีตั้งแต่หนังสือพิมพ์รายวัน วารสารรายสัปดาห์ รายเดือน รายปี ทั้งวารสารทางวิชาการและวารสารทั่วไป การวิจารณ์ที่ดีที่สุดมักจะพบอยู่ในวารสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการวิจารณ์หนังสือโดยเฉพาะ และพบในคอลัมน์ของวารสารทั่วไปหรือวารสารเฉพาะวิชาการวิจารณ์ในวารสารวิชาการและวารสารเพื่อการค้ามักจะจำกัดอยู่เฉพาะหนังสือที่มีเนื้อหาในสาขาวิชานั้น

หนังสือพิมพ์และวารสารรายสัปดาห์มีส่วนที่ตรงที่ออกบ่อยครั้ง จึงสามารถวิจารณ์หนังสือได้ทัน เหตุการณ์กว่าวารสารรายเดือนหรือรายปักษ์ สำหรับหนังสือที่กำลังอยู่ในความสนใจ วารสารบางฉบับจะวิจารณ์ล่วงหน้าก่อนที่หนังสือนั้นจะตีพิมพ์ออกจำหน่าย บทวิจารณ์จึงอาจปรากฏขึ้นพร้อม ๆ กับที่หนังสือออกวางจำหน่าย แต่การวิจารณ์ประเภทนี้มีโอกาสที่จะกระทำอย่างหละหลวมได้ง่าย สำหรับหนังสือสารคดีที่สำคัญ ๆ และวิจารณ์โดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น มักจะปรากฏหลังจากหนังสือออกจำหน่ายเมื่อหลายสัปดาห์ล่วงแล้ว การวิจารณ์ประเภทนี้เป็นการวิจารณ์ที่มีคุณค่าน่าเชื่อถือมากกว่า

การวิจารณ์หนังสือที่ดีนั้น (Haines, 1950 : 107 - 108) จะต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีแบบแผนในการเขียนดี ควรจะแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างง่าย ๆ และมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะใช้วิธีการในการเขียนอย่างไร
2. เป็นการวิจารณ์ที่เชื่อถือได้ ควรจะวิจารณ์โดยผู้ที่ได้อ่านหนังสือนั้นจริง ๆ และมีความรู้ในสาขาวิชาที่วิจารณ์
3. มีการเปรียบเทียบอย่างสุ่มรอบคอบกับหนังสือเล่มอื่นในสาขาเดียวกัน หรือกับหนังสือที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน
4. มีการรวบรวมสรุปอย่างกว้าง ๆ ควรจะครอบคลุมทุก ๆ จุดที่นับว่าเป็นหลักสำคัญในการประเมินค่าหนังสือ เช่น ความน่าเชื่อถือ ขอบเขต แบบของการเขียน คุณภาพทางวรรณกรรม และรูปเล่ม
5. มีการตัดสินอย่างเที่ยงธรรมปราศจากอคติ ไม่ควรให้ความลำเอียงใด ๆ เข้าไปมีส่วนในการตัดสินคุณค่าของหนังสือ

รัฐจวน อินทรกำแหง (รัฐจวน อินทรกำแหง, 2515 : 95) กล่าวว่า วารสารภาษาไทยที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือนั้น มีทั้งแนะนำเพื่อประโยชน์แก่ผู้อ่านและแนะนำเพื่อประโยชน์แก่ผู้จำหน่าย และวารสารบางชื่อเรื่องแนะนำเฉพาะหนังสือที่อยู่ในสาขาวิชาเดียวกันกับวารสารนั้น เช่น วารสารศิลปากร แนะนำหนังสือที่หนักไปในทางวรรณคดี ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ แนะนำหนังสือที่หนักไปในทางบริหาร วารสารทั่วไป เช่น ชาวกรุง สตรีสาร

แนะนำหนังสือไม่จำกัดประเภท อาจแนะนำหนังสือเก่าหรือหนังสือใหม่ก็ได้ และคราวหนึ่งอาจแนะนำเล่มก็ได้

วิธีการแนะนำหนังสือ มีแตกต่างกันพอสรุปได้คือ

1. แนะนำชื่อเรื่อง ผู้แต่ง สารสำคัญย่อ ๆ พอให้ผู้อ่านตัดสินใจว่าควรเลือกหรือไม่ แต่บางทีสั้นมากจนไม่เข้าใจ
2. แนะนำชื่อเรื่อง ผู้แต่ง สารของหนังสือ และวิจารณ์อย่างละเอียด บอกข้อดีข้อเสีย
3. แนะนำเรื่องของหนังสืออย่างกว้าง ๆ ในทางของวิเคราะห์สภาพของวงการอ่านวงการเขียนของไทย และกล่าวถึงหนังสือที่น่าสนใจแทรกเล็กน้อย
4. แนะนำโดยเล่าเรื่องหนังสือเล่มนั้น ๆ โดยไม่แทรกความเห็นหรือวิจารณ์เพิ่มเติม

ผู้ที่เลือกหนังสือโดยใช้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือเป็นแนวทางจะต้องติดตามศึกษาถึงความรู้ ความคิดเห็น และความเที่ยงตรงในวิจารณ์ของผู้แนะนำด้วย

รูธ (Routh, 1971 : 14 - 17) กล่าวถึงการเลือกหนังสืออ้างอิงให้ทันกับเวลาที่หนังสือออกจำหน่ายว่า บรรณารักษ์ควรพิจารณาจากคำแนะนำและวิจารณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เขียนลงในวารสารบทวิจารณ์ดังกล่าวจะให้รายละเอียดอย่างกว้าง ๆ และเสนอข้อเปรียบเทียบที่น่าเชื่อถือ

เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเลือกหนังสือทั่ว ๆ ไปที่พิมพ์ออกจำหน่ายในขณะนั้น บรรณารักษ์ควรใช้คู่มือในการเลือกหนังสือที่จัดทำออกมาเป็นระยะตามกำหนด เช่น วารสารต่าง ๆ ที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือใหม่ วารสารที่รู้จักแพร่หลายและใช้เป็นคู่มือได้ ได้แก่ (Wulfekoetter, 1961 : 43 - 44)

Booklist and Subscription Books Bulletin ของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน

Book Review Digest ของบริษัทวิลสัน (Wilson)

American Book Publishing Record ของบริษัทโบว์เคอร์ (Bowker)

Library Journal Retail Bookseller และ Bulletin

นอกจากนี้ยังมีวารสารที่แนะนำและวิจารณ์หนังสือของอังกฤษโดยเฉพาะ คือ Books of the Month และ British Books News

วอฟฟอร์ด (Wofford, 1962 : 59 - 65) ได้แนะนำวารสารที่บรรณารักษ์สามารถใช้เป็นคู่มือในการเลือกหนังสือใหม่ที่พิมพ์ออกจำหน่ายในขณะนั้น และได้ให้รายละเอียดของวารสารเหล่านั้นไว้ด้วย ดังนี้

1. The Booklist and Subscription Books Bulletin ของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน

กำหนดออก ออกทุกครึ่งเดือน เว้นเดือนสิงหาคม

รายละเอียด ให้บรรณานุกรม ราคา บรรณนิทัศน์ เรียงตามลำดับหัวเรื่องแต่ละชื่อเรื่อง (Title) จะบอกขอบเขตของเนื้อหา และจะแนะนำคำว่าหนังสือเรื่องใดเหมาะสำหรับห้องสมุดระดับใด

ประเภทของหนังสือที่แนะนำและวิจารณ์ หนังสืออ้างอิง และหนังสือสำหรับเด็ก

2. Bulletin of the Center for Children's Books ของมหาวิทยาลัยชิคาโก (University of Chicago)

กำหนดออก รายเดือน เว้นเดือนสิงหาคม

รายละเอียด ให้บรรณานุกรม ราคา บรรณนิทัศน์ แนะนำว่าหนังสือเรื่องใดเหมาะสำหรับผู้อ่านระดับใด โดยบอกเป็นระดับชั้นเรียน (grade) หรือบอกเป็นอายุ ในกรณีที่มีหนังสือเรื่องใดที่เหมาะสมและบรรณารักษ์ควรจัดหา ผู้วิจารณ์จะทำระหัสบอกไว้

ประเภทของหนังสือที่แนะนำและวิจารณ์ หนังสือสำหรับเด็ก ตั้งแต่ชั้นอนุบาล - ชั้นเก้า (grade nine)

3. The Horn Book Magazine ของ Horn Book

กำหนดออก ออกทุก 2 เดือน

รายละเอียด ให้บรรณานุกรม ราคา บรรณนิทัศน์ แนะนำตามประเภทของหนังสือ เริ่มจากหนังสือภาพ (Picture Books) หนังสือสำหรับเด็กอายุ 6 - 8 ปี, 8 - 12 ปี, 11 - 15 ปี และหนังสือที่ผู้ใหญ่อาจสนใจ แต่ละประเภทเรียงตามลำดับหัวเรื่อง

ประเภทของหนังสือที่แนะนำและวิจารณ์ หนังสือสำหรับเด็ก

4. Library Journal ของบริษัท อาร์. อาร์. โบว์เคอร์ (Bowker)

กำหนดออก 2 เล่ม ต่อ 1 เดือน สำหรับเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ออกเดือนละ 1 เล่ม

รายละเอียด ให้บรรณานุกรม ราคา บรรณนิทัศน์ พร้อมบทวิจารณ์สั้น ๆ

ประเภทของหนังสือที่แนะนำและวิจารณ์ หนังสือทั่วไป

5. School Library Journal เป็นส่วนหนึ่งของ Library Journal

กำหนดออก รายเดือน

รายละเอียด ให้บรรณานุกรม ราคา บรรณนิทัศน์ และบอกระดับอายุของผู้อ่าน กำกับไว้สำหรับหนังสือแต่ละเรื่อง บอกขอบเขตของเนื้อหา ชื่อเรื่อง ใดที่แนะนำจะให้เครื่องหมายกำกับไว้

ประเภทของหนังสือที่แนะนำและวิจารณ์ หนังสือสำหรับเด็กระดับมัธยม (Junior) และ Junior High

6. Saturday Review ของ Saturday Review Inc.

กำหนดออก รายสัปดาห์

รายละเอียด มีบทวิจารณ์หนังสือใหม่ในบางหัวเรื่อง และแนะนำหนังสือประมาณ ครั้งละ 6 - 10 เล่ม โดยบอกบรรณานุกรม ราคา บรรณนิทัศน์ และวิจารณ์สั้น ๆ บอกระดับของผู้อ่าน

ประเภทของหนังสือที่แนะนำและวิจารณ์ หนังสือทั่ว ๆ ไป และหนังสือสำหรับวัยรุ่น
หนังสือพิมพ์รายวันที่มีคอลัมน์นี้และรู้จักกันแพร่หลาย คือ (Wofford, 1962 : 302)

New York Herald Tribune Books และ New York Times Book Review.

คาร์เตอร์ (Carter and Bonk, 1964 : 62 - 63) กล่าวถึงคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์
หนังสือในวารสารและหนังสือพิมพ์ว่าเป็นเครื่องมือในการเลือกหนังสือใหม่ที่พิมพ์ออกขณะนั้นได้อย่างดี
เพราะวารสารและหนังสือพิมพ์เหล่านี้จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือใหม่ พร้อมทั้งวิจารณ์ล่วงหน้า
ก่อนเวลาที่หนังสือที่แนะนำไว้จะออกวางจำหน่ายประมาณ 6 สัปดาห์

วารสารทั้งกล่าวนี้ได้แก่ Library Journal ในคอลัมน์ "New Book Appraised"
New York Times, New York Herald Tribune, Time, New Yorkers, Newsweek และ
Saturday Review

วารสาร Atlantic และ Harper's มีคอลัมน์นี้ด้วย แต่จะแนะนำและวิจารณ์หลังจาก
หนังสือนั้นได้พิมพ์ออกจำหน่ายแล้ว นอกจากนี้มีวารสารของโรงเรียนต่าง ๆ แต่วิจารณ์ช้าไม่ทันเวลาที่
หนังสือออกจำหน่าย

คูโจธ (Kujoth, 1969 : 306 - 307) ได้เปรียบเทียบการพิจารณาหนังสือระหว่าง
ผู้เชี่ยวชาญที่จัดทำบรรณานุกรมและผู้อาวุโสที่เขียนแนะนำและวิจารณ์หนังสือลงในวารสาร พบว่าการ
พิจารณาหนังสือของผู้จัดทำบรรณานุกรมเชื่อถือได้มากกว่าการพิจารณาของผู้วิจารณ์ เพราะผู้จัดทำ
บรรณานุกรมจะพิจารณาหนังสือทุก ๆ ด้าน เช่น กติกา ภาพประกอบ ฯลฯ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญพื้นฐาน
แต่ข้อจำกัดของการแนะนำและวิจารณ์หนังสืออยู่ที่ว่า (Whittaker, 1962 : 286 - 289)
ลักษณะของหนังสือต่างกัน เช่น คุณวุฒิของผู้แต่ง ความมุ่งหมาย ขอบเขต การเสนอเนื้อหาและการ
เรียบเรียง ภาพประกอบ กติกา และบรรณานุกรม ซึ่งผู้อาวุโสควรจะได้พิจารณาอย่างยิ่ง แต่เมื่อศึกษา
จากกลุ่มตัวอย่างการวิจารณ์หนังสือจำนวนมาก พบว่าผู้อาวุโสจำนวนน้อยมากที่กล่าวถึงลักษณะของหนังสือ
ด้านต่าง ๆ น้อย่างครบถ้วน บรรณารักษ์จึงไม่ควรเชื่อถือความคิดเห็นของผู้อาวุโสทุกข้อเสมอไป

ฟิสก์ (Fiske, 1968 : 19 - 21) ได้สำรวจการใช้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ
ในวารสารและหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน 65 แห่ง และบรรณารักษ์ห้องสมุด

โรงเรียนอีก 42 แห่ง ในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา

ในการสำรวจนี้ ผู้สำรวจได้แบ่งคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือออกเป็น 3 ประเภท ตามกลุ่มของผู้จัดทำคอลัมน์ ดังนี้

- การแนะนำและวิจารณ์โดยกลุ่มบรรณารักษ์อาชีพ เช่น Booklist and Subscription Book Bulletin, Library Journal ฯลฯ

- การแนะนำและวิจารณ์โดยกลุ่มผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายหนังสือ เช่น Kirkus Service และ Retail Bookseller ฯลฯ

- การแนะนำและวิจารณ์โดยกลุ่มผู้จัดทำวารสารทั่ว ๆ ไป เช่น New York Times, Saturday Review ฯลฯ

ผลของการสำรวจปรากฏดังนี้ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนร้อยละ 63 ใช้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือที่จัดทำโดยกลุ่มบรรณารักษ์อาชีพ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนใช้คอลัมน์นี้ร้อยละ 41 บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนใช้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือที่จัดทำโดยกลุ่มผู้จัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือร้อยละ 1 บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนใช้ถึงร้อยละ 17 และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนกับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนใช้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือที่จัดทำโดยกลุ่มผู้จัดทำวารสารและหนังสือพิมพ์ทั่ว ๆ ไป เช่น Saturday Review, Harper's, Atlantic และ New Yorker เป็นจำนวนเท่า ๆ กัน

ตาราง 1 แสดงความถี่ของการใช้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสารและหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ที่จัดทำโดยกลุ่มต่าง ๆ ของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสารและหนังสือพิมพ์ *	บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน		บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน	
	ใช้	เชื่อถือ	ใช้	เชื่อถือ
<u>จัดทำโดยกลุ่มบรรณารักษ์อาชีพ</u>				
Library Journal ...	17	3	33	6
ALA Booklist	24	12	24	2
Horn Book	4	-	11	2
Book Review Digest	7	1	8	-
<u>จัดทำโดยกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย</u>				
Kirkus Service	1	-	40	11
Publishers' Weekly	-	-	25	1
Retail Bookseller	1	-	16	1
<u>จัดทำโดยวารสารและหนังสือพิมพ์ทั่วไป</u>				
New York Times	10	-	29	1
Saturday Review	19	-	32	3
New York Herald Tribune	4	-	19	-
Harper's	1	-	5	-

* เฉพาะ 4 ฉบับแรก

ในปี ค.ศ. 1960 วารสาร Library Journal (Carter & Bonk, 1964 : 62) ได้ทำการสำรวจว่าผู้ผลิต ผู้จำหน่ายหนังสือและห้องสมุดต่าง ๆ ใช้ การแนะนำและวิจารณ์หนังสือ เป็นสื่อ (Media) เพื่อเรียกความสนใจของบรรณารักษ์และผู้ใช้ห้องสมุดมากน้อยเพียงใด ผลการสำรวจปรากฏดังนี้

ตาราง 2 ความถี่ของการแนะนำและวิจารณ์หนังสือของแหล่งต่าง ๆ

แหล่งการแนะนำและวิจารณ์หนังสือ	จำนวนหนังสือที่แนะนำและวิจารณ์	
	หนังสือสำหรับผู้ใหญ่	หนังสือสำหรับเด็ก
Library Journal	3,983	1,645
Virginia Kirkus	2,202	1,162
New York Times	2,057	557
New York Herald Tribune	1,949	645
Publishers' Weekly	1,951	415
Booklist and Subscription Books Bulletin	1,700	570
Saturday Review	1,471	389

โคซา (Kosa, 1975 : 13 - 18) ได้วิเคราะห์คู่มือในการเลือกโมโนกราฟ (Monograph) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานี้จัดอันดับคู่มือที่เขาใช้ในการเลือกโมโนกราฟจากบัตรสั่งซื้อ จำนวน 3,522 บัตร ผลปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญ 5 ใน 6 คน ใช้คู่มือดังนี้ Publisher's Weekly, American Book Publishing Record, Library of Congress Proof Slips และวารสารวิชาการในสาขานั้น แหล่งที่ให้ประโยชน์มากที่สุดได้แก่เครื่องมือในรูปบรรณานุกรมและ

หน้าโฆษณาของสำนักพิมพ์ สำหรับกอลด์มันน์แนะนำและวิจารณ์ทางวารสารต่างๆไปนั้น ผู้เชี่ยวชาญ
มีความเห็นว่าแนะนำซ้ำเกินไป

ชิง-ชี่และไรท์ (Ching - Chih and Wright, 1974 : 105 - 112) ได้ศึกษา
สถานการณ์ปัจจุบันของกอลด์มันน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ (Biomedical
Book Review) ในขณะนั้นพบว่าวารสารในสาขาที่อยู่ในห้องสมุด Science Library
of the Massachusetts Institute of Technology ตั้งแต่วันที่ 1970 นั้น
จำนวน 285 ชื่อ ในจำนวนนี้วารสารภาษาอังกฤษจำนวน 54 ชื่อเล่มนั้นที่ปกคลุมแนะนำ
และวิจารณ์หนังสือที่เชื่อถือได้มากที่สุด และใช้ประกอบการศึกษาได้ ในปี 1970 มีหนังสือ
จำนวน 3347 ชื่อเรื่อง ได้รับการวิจารณ์ในวารสารทั้งหมด มีผลลงคือจำนวน 2007
ชื่อเรื่อง ได้รับการวิจารณ์ในวารสารที่เชื่อถือได้ 54 ชื่อเล่ม

เลห์แมน (Lehman, 1970 : 957 - 961) ได้สำรวจความคิดเห็นของ
บรรณาธิการห้องสมุดระดับวิทยาลัยทางศิลปศาสตร์ (Liberal Arts) เกี่ยวกับการใช้
วารสาร Choloce เป็นคู่มือในการเลือกหนังสือ ผลปรากฏถึงที่ บรรณาธิการร้อยละ 96
ใช้ Choloce เป็นคู่มือในการเลือกหนังสือ และในจำนวนที่ร้อยละ 85 เลือกซื้อหนังสือ
ที่แนะนำเป็นบางครั้ง ร้อยละ 10 เลือกซื้อหนังสือตั้งแต่บทที่แนะนำเฉพาะหัวเรื่องตรงกับ
สาขาวิชาของ น และร้อยละ 3 เลือกซื้อหนังสือทุกเรื่องแนะนำ

สมมุติฐานในการศึกษานี้ว่า

สมมุติฐานในการศึกษานี้ว่าครั้งนี้อ ความสนใจของบรรณาธิการที่มีต่อกอลด์มันน์
แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร ในวารสาร และหนังสือพิมพ์ ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้า

1. มวลประชากร

การวิจัยครั้งนี้ มวลประชากรคือบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู รวม 49 แห่ง จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 49 ฉบับ ได้รับคืนมา 42 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.71

กลุ่มประชากรทั้งหมดจำแนกออกตามประเภทดังนี้

- ก. คุณวุฒิ
- ข. ระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์
- ค. สถานที่ทำงาน
- ง. ภูมิภาคในการทำงาน

ตาราง 3 จำนวนบรรณารักษ์ แยกตามคุณวุฒิ

คุณวุฒิ	จำนวนความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	—	—
ปริญญาตรี ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษ์*	2	4.76
ปริญญาตรี	7	16.67
ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะและอนุปริญญา บรรณารักษศาสตร์	12	28.57
ปริญญาโท	21	50.00
รวม	42	100.00

* วุฒิ กศ.บ.

ตาราง 4 จำนวนบรรณารักษ์ จำแนกตามระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์

ระยะเวลา	จำนวนความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
1 - 3 ปี	22	52.38
4 - 6 ปี	10	23.80
7 - 9 ปี	5	11.91
10 ปีขึ้นไป	5	11.91
รวม	42	100.00

ตาราง 5 จำนวนบรรณารักษ์ จำแนกตามสถานที่ทำงาน

สถานที่ทำงาน	จำนวนความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
มหาวิทยาลัย	17	40.48
วิทยาลัยครู	25	59.52
รวม	42	100.00

ตาราง 6 จำนวนบรรณารักษ์ จำแนกตามภูมิภาคในการทำงาน

ภูมิภาคในการทำงาน	จำนวนความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
ส่วนกลาง	18	42.86
ส่วนภูมิภาค	24	57.14
รวม	42	100.00

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม

สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวแบบสอบถามของประสิทธิ์ กาพย์กลอน (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, 2513 : 129) และแบบสอบถามของประทีป พุกษากิจ (ประทีป พุกษากิจ, 2515 : 127 - 140) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ทดลองสอบถาม (Pre - test) กับนิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 20 คน แล้วนำมาปรับปรุง และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนี้ไปสอบถามมวลประชากรเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2518

2.2 ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ เช่น ภูมิลำเนา สถานที่ทำงาน ระยะเวลาการทำงาน ฯลฯ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาที่มีต่อคุณลักษณะหรือรายละเอียดของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ แบบสอบถามนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดให้มีค่าเป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดในการใช้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ เกี่ยวกับลักษณะการติดตามอ่าน ความรู้สึก ความเชื่อถือ การปฏิบัติภายหลังการอ่าน การนำไปใช้ประโยชน์ และข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ แบบสอบถามในตอนนี้มี 2 แบบ คือ

- แบบให้เลือกตอบ (Multiple choice)
- แบบปลายเปิด (Open end)

3. การรวบรวมข้อมูล

สำหรับในส่วนกลาง ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับบรรณารักษ์ทางไปรษณีย์ และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ส่วนบรรณารักษ์ในส่วนภูมิภาคใช้วิธีส่งแบบสอบถามและขอรับคืนทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด แล้วรวบรวมรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และหาอัตราส่วนร้อยละ โดยแยกตามคุณวุฒิ ระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ สถานที่ทำงาน และภูมิภาคในการทำงาน

4.2 แจกแจงความถี่ของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยแบ่งตามคุณวุฒิ ระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ สถานที่ทำงาน และภูมิภาคในการทำงาน แล้วให้นำหนักหรือคะแนนแต่ละระดับแก่ข้อความในข้อย่อย โดยกำหนดน้ำหนักหรือคะแนนดังนี้

มากที่สุด	=	5
มาก	=	4
ปานกลาง	=	3
น้อย	=	2
น้อยที่สุด	=	1

เมื่อให้นักหรือคะแนนเสร็จแล้ว นำไป

4.2.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของทุกข้อย่อย โดยมีอัตราการแปรผกผันดังนี้

สนใจและต้องการมากที่สุด	มีค่าระหว่าง	4.50 – 5.00
สนใจและต้องการมาก	มีค่าระหว่าง	3.50 – 4.49
สนใจและต้องการปานกลาง	มีค่าระหว่าง	2.50 – 3.49
สนใจและต้องการน้อย	มีค่าระหว่าง	1.50 – 2.49
สนใจและต้องการน้อยที่สุด	มีค่าระหว่าง	1.00 – 1.49

4.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจและความต้องการ
ของบรรณารักษ์ จำแนกตาม

1. คุณวุฒิ
2. ระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์
3. ประเภทของสถานที่ทำงาน
4. ภูมิภาคในการทำงาน

4.3 แจกแจงความถี่ของคำตอบทุกข้อในแบบสอบถามตอนที่ 3 จัดอันดับและสรุปข้อคิดเห็น
และข้อเสนอแนะ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตอนที่ 1 และตอนที่ 3 หาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage Ratio)

5.2 ตอนที่ 2 หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของความสนใจและความต้องการที่มีคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือของบรรณารักษ์ที่มีคุณวุฒิ และระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) (Winer, 1962, 110) และเปรียบเทียบความแตกต่างของความสนใจและความต้องการที่มีคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือของบรรณารักษ์ที่มีประเภทของสถานที่ทำงานและภูมิภาคในการทำงานต่างกัน โดยใช้อัตราส่วนวิกฤต (t - test) (Winer, 1962: 31)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการวิเคราะห์และเสนอการแปลผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

2. การเปรียบเทียบความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ จำแนกตาม

2.1 เพศ

2.2 ระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์

2.3 ประเภทของสถานที่ทำงาน

2.4 ภูมิภาคในการทำงาน

3. ลักษณะความสนใจในการติดตามอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

4. การจัดอันดับวารสาร และหนังสือพิมพ์ที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์

1. การวิเคราะห์ความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

ตาราง 7 ความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ที่มีคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำ
และวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

ข้อ	คุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์	ค่าความสนใจ ($\bar{X}$)
1	สนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร	4.048
2	สนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในหนังสือพิมพ์รายวัน	3.643
3	ต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ	4.452
4	ต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ แนะนำเฉพาะหนังสือใหม่	4.024
5	ต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ แนะนำทั้งหนังสือใหม่และหนังสือเก่า	4.048
6	ต้องการให้แนะนำหนังสือที่มีเนื้อหาอยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน กับวารสารหรือนิตยสารนั้น ๆ	3.714
7	ต้องการให้แนะนำหนังสือทั่ว ๆ ไป ไม่จำกัดสาขาวิชา	3.929
8	ต้องการให้แบ่งหรือจำแนกหนังสือที่แนะนำตามหมวดวิชา หรือตามหัวเรื่อง	4.262
9	ต้องการให้คอลัมน์นี้ บอกชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และราคาของหนังสือที่แนะนำ	4.786
10	ต้องการให้บอกรายละเอียดของหนังสือนอกเหนือจากที่กล่าว ในข้อ 8, 9 อีก เป็นต้นว่า ลักษณะรูปเล่ม มีภาพประกอบหรือไม่ คุณภาพของกระดาษ ฯลฯ	4.452

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์	ค่าความสนใจ ($\bar{x}$)
11	ต้องการให้แนะนำหรือวิจารณ์เนื้อหาของหนังสือในลักษณะของ บรรณนิทัศน์สังเขป (Annotation)	4.190
12	ต้องการให้แนะนำและวิจารณ์เนื้อหาของหนังสือในลักษณะย่อเรื่อง (Summary) ไม่ต้องการวิจารณ์	3.405
13	ต้องการให้แนะนำและวิจารณ์ในลักษณะแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ ข้อดีและข้อเสีย (Review)	4.262
14	ต้องการให้มีวารสารที่แนะนำหนังสือโดยเฉพาะออกเป็นประจำ	4.595

จากตาราง 7 พบว่า คุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ที่บรรณารักษ์มีความสนใจและต้องการมากที่สุด คือ ต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์ หนังสือ บอกชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และราคาของหนังสือที่แนะนำ รองลงมาคือ ต้องการให้มีวารสารที่แนะนำหนังสือโดยเฉพาะออกเป็นประจำ ลำดับต่อมาซึ่งสนใจและต้องการเท่า ๆ กัน คือ ต้องการให้มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ และต้องการให้คอลัมน์นี้บอกรายละเอียดเพิ่มขึ้นอีก เป็นต้นว่า ลักษณะรูปเล่ม มีภาพประกอบหรือไม่ คุณภาพของกระดาษ

2. การเปรียบเทียบความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ จำแนกตามคุณวุฒิ

ค่าสถิติ \ กลุ่ม	ปริญญาตรี ไม่มีวุฒิบรรณารักษ์	ปริญญาตรี	ป.ชั้นสูงวิชาเฉพาะ และอนุปริญญา	ปริญญาโท
N	2	7	12	22
$\bar{X}$	52.5	61.429	59.083	56.773
S^2	40.5	30.286	16.992	44.565
S	6.363	5.503	4.122	6.675

จากตาราง 8 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความสนใจของบรรณารักษ์วุฒิปริญญาตรีสูงที่สุด คือ 61.429 คือรายเฉลี่ยของความสนใจของบรรณารักษ์ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะและอนุปริญญา บรรณารักษ์ ปริญญาโทและปริญญาตรีไม่มีวุฒิทางบรรณารักษ์

เพื่อให้การแปลผลนี้เชื่อถือได้มากขึ้น จึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ระหว่างบรรณารักษ์ที่มีคุณวุฒิต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

แหล่งของตัวแปร	ผลบวกกำลังสอง (SS)	จำนวนเงื่อนไข (df)	รายเฉลี่ย กำลังสอง (MS)	อัตราส่วนของ ความแปรปรวน (F)
ระหว่างกลุ่ม (treatment)	234.118	3	78.039	2.3258
ภายในกลุ่ม (error)	1275.025	38	33.553	-
รวม	1509.143	41	-	-

จากตาราง 9 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มบรรณารักษ์ที่มีคุณวุฒิต่างกัน คือ บรรณารักษ์ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ บรรณารักษ์ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์ กับอนุปริญญาบรรณารักษศาสตร์ และปริญญาโท แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ บรรณารักษ์ที่มีวุฒิต่างกันมีความสนใจต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์พอ ๆ กัน

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบความสนใจของบรรณารักษ์ที่มีต่อคอมพิวเตอร์และ
วิจารณ์หนังสือ จำแนกตามระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์

ค่าสถิติ \ กลุ่ม	1 - 3 ปี	4 - 6 ปี	7 - 9 ปี	10 ปีขึ้นไป
N	22	10	5	5
$\bar{X}$	58.50	58.30	55.00	57.60
S^2	28.071	46.011	56.50	68.80
S	5.298	6.783	7.516	8.294

จากตาราง 10 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสนใจของบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ 1 - 3 ปี
สูงที่สุดคือ 58.50 คะแนนเฉลี่ยของบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ 4 - 6 ปี, 10 ปีขึ้นไป และ
7 - 9 ปี มีความสนใจรองลงมาตามลำดับ

เพื่อให้การแปลผลนี้เชื่อถือได้มากขึ้น จึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์
ความแปรปรวน ดังตาราง 12

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ระหว่างบรรณาธิการที่มีระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณาธิการต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

แหล่งของตัวแปร	ผลบวกกำลังสอง (SS)	จำนวนเงื่อนไข (df)	รายเฉลี่ย กำลังสอง (MS)	อัตราส่วนของ ความแปรปรวน (F)
ระหว่างกลุ่ม (Treatment)	51.986	3	17.328	0.4375
ภายในกลุ่ม (Error)	1504.8	38	39.6	—
รวม	1556.786	41	—	—

จากตาราง 11 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของบรรณาธิการที่มีระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณาธิการ 1 - 3 ปี, 4 - 6 ปี, 7 - 9 ปี และ 10 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ บรรณาธิการที่มีระยะเวลาที่ทำหน้าที่ต่างกัน มีความสนใจต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์พอ ๆ กัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจและความต้องการ
ที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และ
หนังสือพิมพ์ ระหว่างบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู โดยการ
วิเคราะห์อัตราส่วนวิกฤต ($t - test$)

ข้อ	คุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์	$\bar{X}$		S		t
		บร. มหา วิทยาลัย	บร. วิทยาลัย ครู	บร. มหา วิทยาลัย	บร. วิทยาลัย ครู	
1	สนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร และนิตยสาร	3.94	4.12	0.65	0.78	0.86
2	สนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในหนังสือพิมพ์	3.53	3.72	0.80	0.79	0.77
3	ต้องการให้มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ	4.23	4.60 [*]	0.66	0.57	1.57
4	ต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ แนะนำ เฉพาะหนังสือใหม่	3.76	4.20	0.97	0.86	1.53
5	ต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์แนะนำทั้ง หนังสือใหม่และหนังสือเก่า	4.29	3.88	0.77	1.05	1.37
6	ต้องการให้แนะนำหนังสือที่มีเนื้อหาอยู่ในสาขา วิชาเดียวกันกับวารสารหรือนิตยสารนั้น ๆ	3.82	3.64	1.01	0.99	0.58

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์	$\bar{X}$		S		t
		บร. มหา วิทยาลัย	บร. วิทยาลัย ครู	บร. มหา วิทยาลัย	บร. วิทยาลัย ครู	
7	ต้องการให้แนะนำหนังสือทั่ว ๆ ไป ไม่จำกัด สาขาวิชา	3.82	4.00	1.01	0.86	0.60
8	ต้องการให้แบ่งหรือจำแนกหนังสือที่แนะนำตาม หมวดวิชาหรือตามหัวเรื่อง	4.53 [*]	4.08	0.62	0.28	1.33
9	ต้องการให้คอลัมน์นี้บอกชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และราคาของหนังสือที่แนะนำ	4.64 [*]	4.80 [*]	0.49	0.40	1.10
10	ต้องการให้บอกรายละเอียดคนนอกเหนือจากที่กล่าว ในข้อ 8, 9 อีก เป็นต้นว่าลักษณะรูปเล่ม มีภาพ ประกอบหรือไม่ คุณภาพของกระดาษ	4.41 [*]	4.44	0.79	0.76	0.11
<u>ลักษณะการวิจารณ์หรือแนะนำหนังสือ</u>						
11	ต้องการให้แนะนำหรือวิจารณ์เนื้อหาของหนังสือ ในลักษณะบรรณนิทัศน์สังเขป (Annotation)	4.00	4.32	0.93	1.02	1.03
12	ต้องการให้แนะนำหรือวิจารณ์เนื้อหาของหนังสือ ในลักษณะย่อเรื่อง (Summary) ไม่ต้องวิจารณ์	3.47	3.36	1.00	1.11	0.33
13	ต้องการให้แนะนำและวิจารณ์ในลักษณะการแสดง ความคิดเห็น วิจารณ์ข้อดีและข้อเสีย (Review)	4.35	4.20	0.86	0.81	0.58

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์	$\bar{X}$		S		t
		บร. มหา วิทยาลัย	บร. วิทยาลัย ครู	บร. มหา วิทยาลัย	บร. วิทยาลัย ครู	
14	ต้องการให้มีวารสารที่แนะนำหนังสือโดยเฉพาะ ออกเป็นประจำ	* 4.64	* 4.56	0.49	0.58	0.50

* สนิใจมาก

จากตาราง 12 พบว่ารายเฉลี่ยของความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ห้องสมุด
มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร
และหนังสือพิมพ์ แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ บรรณารักษ์ที่มีประเภทของสถานที่ทำงาน
ต่างกัน มีความสนใจต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และ
หนังสือพิมพ์พอ ๆ กัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจและความ
 ท่องการที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร
 นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ระหว่างบรรณาธิการในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
 โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนวิกฤต ($t - test$)

ข้อ	คุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์	$\bar{X}$		S		t
		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค	ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค	
1	ท่านสนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร และนิตยสาร	4.05	4.04	0.80	0.69	0.06
2	ท่านสนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือใน หนังสือพิมพ์	3.77	3.54	0.73	0.83	0.96
3	ท่านต้องการให้มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ	4.39	4.41	0.69	0.58	0.14
4	ท่านต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์แนะนำเฉพาะ หนังสือใหม่	4.00	4.04	1.02	0.85	0.14
5	ท่านต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์แนะนำ ทั้งหนังสือใหม่และหนังสือเก่า	3.89	4.16	1.02	0.91	0.92
6	ท่านต้องการให้แนะนำหนังสือที่มีเนื้อหาอยู่ในสาขา วิชาเดียวกันกับวารสารหรือนิตยสารนั้น ๆ	3.77	3.66	1.11	0.91	0.35
7	ท่านต้องการให้แนะนำหนังสือทั่ว ๆ ไปไม่จำกัด สาขาวิชา	3.77	4.12	1.06	0.79	1.21

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์	$\bar{X}$		S		t
		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค	ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค	
8	ต้องการให้แบ่งหรือจำแนกหนังสือที่แนะนำตามหมวด วิชาหรือตามหัวเรื่อง	4.27	4.33	1.01	1.09	0.16
9	ต้องการให้คอลัมน์นี้บอกชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และราคาของหนังสือที่แนะนำ	4.66*	4.87*	0.48	0.33	0.22
10	ต้องการให้บอกรายละเอียดคนนอกเหนือจากที่กล่าว ในข้อ 8, 9 อีก เป็นต้นว่า ลักษณะรูปเล่ม มีภาพ ประกอบหรือไม่ คุณภาพของกระดาษ	4.50*	4.41*	0.85	0.76	0.34
<u>ลักษณะการวิจารณ์หรือแนะนำหนังสือ</u>						
11	ต้องการให้แนะนำหรือวิจารณ์เนื้อหาของหนังสือ ในลักษณะบรรณนิทัศน์สังเขป (Annotation)	3.89	4.41*	1.02	0.92	1.75
12	ต้องการให้แนะนำหรือวิจารณ์เนื้อหาของหนังสือ ในลักษณะย่อเรื่อง (Summary) ไม่ต้องวิจารณ์	3.89	3.41	1.14	1.01	0.08
13	ต้องการให้แนะนำและวิจารณ์ในลักษณะการแสดง ความคิดเห็น วิจารณ์ข้อดีและข้อเสีย (Review)	4.44	4.12	0.70	0.90	1.24
14	ต้องการให้มีวารสารที่แนะนำหนังสือโดยเฉพาะ ออกเป็นประจำ	4.61*	4.58*	0.50	0.58	0.16

* สนิใจมาก

จากตาราง 13 พบว่า รายละเอียดของความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคที่มีต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ บรรณารักษ์ที่มีภูมิภาคในการทำงานต่างกัน มีความสนใจต่อคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์พอ ๆ กัน

3. ลักษณะความสนใจในการติดตามอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

ตาราง 14 ความสม่ำเสมอในการอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

ชื่อวารสาร และหนังสือพิมพ์	ความสม่ำเสมอในการอ่าน					
	อ่านเป็นประจำ		อ่านเก็บบางครั้ง บางครั้ง		รวม	
	ความถี่	อัตรา ส่วนร้อย	ความถี่	อัตรา ส่วนร้อย	ความถี่	อัตรา ส่วนร้อย
ชาวกรุง	2	4.76	1	2.38	3	7.14
บางกอก	1	2.38	—	—	1	2.38
ประชาชาติ	1	2.38	3	7.14	4	9.52
ประชาธิปไตย	1	2.38	1	2.38	2	4.76
ฟ้าเมืองไทย	3	7.14	1	2.38	4	9.52
ลลนา	6	14.28	3	7.14	9	21.43
วิทยาสาร	1	2.38	—	—	1	2.38
วารสารธรรมศาสตร์	—	—	1	2.38	1	2.38
สตรีสาร	2	4.76	1	2.38	3	7.14

ตาราง 14 (ต่อ)

ชื่อวารสาร และหนังสือพิมพ์	ความสม่ำเสมอในการอ่าน					
	อ่านเป็นประจำ		อ่านเป็นบางครั้ง บางครั้ง		รวม	
	ความถี่	อัตรา ส่วนร้อย	ความถี่	อัตรา ส่วนร้อย	ความถี่	อัตรา ส่วนร้อย
สยามรัฐ	2	4.76	2	4.76	4	9.52
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	1	2.38	2	4.76	3	7.14
สังคมศาสตร์ปริทัศน์	4	9.52	1	2.38	5	11.90
อักษรศาสตร์วิจารณ์	1	2.38	1	2.38	2	4.76
รวม	25	59.52	17	40.48	42	100.00

จากตาราง 14 พบว่าบรรณารักษ์ร้อยละ 59.52 อ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ
ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ วารสารที่อ่านได้แก่ ดลนา สังคมศาสตร์ปริทัศน์
และฟ้าเมืองไทย มีบรรณารักษ์ประมาณ 2 ใน 5 อ่านคอลัมน์นี้เป็นบางครั้งบางคราว วารสาร
ที่อ่านได้แก่ ดลนา และหนังสือพิมพ์ประชาชาติ

ตาราง 15 วิธีอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์
รายวันของบรรณารักษ์

วิธีอ่าน	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
อ่านก่อนเรื่องอื่น ๆ	6	14.29
อ่านเรื่องอื่น ๆ ที่ชอบก่อน	27	64.28
อ่านเฉพาะในวารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ ที่ชอบเท่านั้น	9	21.43
รวม	42	100.00

จากตาราง 15 พบว่าบรรณารักษ์ร้อยละ 64.28 อ่านเรื่องอื่น ๆ ที่ชอบก่อนแล้วจึงอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ บรรณารักษ์ร้อยละ 21.43 อ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือเฉพาะในวารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ที่ชอบเท่านั้น มีบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่อ่านคอลัมน์นี้ก่อนเรื่องอื่น ๆ

ตาราง 16 การคำนึงถึงหรือไม่คำนึงภาษาและหลักไวยากรณ์ที่ใช้ในการเขียนคอสมันแนะนำ
และวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

การคำนึงถึงการไ้ภาษาและไวยากรณ์	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
คำนึงถึง	14	33.33
ไม่คำนึงถึง	28	66.67
รวม	42	100.00

จากตาราง 16 พบว่าบรรณารักษ์ร้อยละ 66.67 ไม่คำนึงถึงภาษาและหลักไวยากรณ์ที่ใช้
ในการเขียนคอสมันแนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ มีบรรณารักษ์
เพียงร้อยละ 33.33 เท่านั้นที่คำนึงถึงการไ้ภาษาและไวยากรณ์

ตาราง 17 ความเชื่อมั่นในคำวิจารณ์หรือข้อแสดงความคิดเห็นในคอสมันแนะนำและวิจารณ์
หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ของบรรณารักษ์

ระดับความเชื่อมั่น	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
มาก	?	4.76
ปานกลาง	40	95.24
น้อย	-	-
รวม	42	100.00

จากตาราง 17 พบว่าบรรณารักษ์ร้อยละ 95.24 มีความเชื่อมั่นในคำวิจารณ์หรือข้อแสดงความคิดเห็นในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ในระดับปานกลาง มีบรรณารักษ์เพียงร้อยละ 4.76 ที่มีความเชื่อมั่นมาก

ตาราง 18 การจัดบันทึกหลังจากการอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

การจัดบันทึก	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
จดชื่อหนังสือที่แนะนำไว้ทุกครั้ง	6	14.29
จดชื่อหนังสือที่แนะนำเป็นบางครั้ง	32	76.19
ไม่เคยจดเลย	4	9.52
รวม	42	100.00

จากตาราง 18 พบว่าหลังจากการอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์แล้ว บรรณารักษ์ร้อยละ 76.19 จดชื่อหนังสือที่แนะนำไว้เป็นบางครั้ง บรรณารักษ์ประมาณร้อยละ 14.29 จดชื่อหนังสือที่แนะนำไว้ทุกครั้ง ส่วนบรรณารักษ์ที่ไม่เคยจดชื่อหนังสือที่แนะนำไว้เลยมีจำนวนน้อยมาก

ตาราง 19 การปฏิบัติหลังการอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

การปฏิบัติหลังจากการอ่าน	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
เลือกซื้อทุกครั้ง	1	2.38
เลือกซื้อเป็นบางครั้ง	39	92.86
ไม่เลือกซื้อเลย เพราะ		
- หนังสือที่แนะนำไม่เหมาะกับประเภทของห้องสมุด *	1	2.38
- หนังสือที่แนะนำไม่มีจำหน่ายในตลาดใกล้เคียง *	1	2.38
รวม	42	100.00

* ผู้ตอบประมาณ

จากตาราง 19 แสดงว่าหลังจากการอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์แล้ว บรรณารักษ์ร้อยละ 92.86 เลือกซื้อหนังสือที่แนะนำเป็นบางครั้ง มีบรรณารักษ์เป็นส่วนน้อยที่เลือกซื้อทุกครั้งหรือไม่เลือกซื้อเลย เพราะหนังสือที่แนะนำไม่เหมาะกับประเภทของห้องสมุด และหนังสือที่แนะนำไม่มีจำหน่ายในตลาดใกล้เคียง

ตาราง 20 ความคิดในด้านการให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์แนะนำและ
วิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ของบรรณารักษ์

การให้รายละเอียด	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
จัดทำดีแล้ว	8	19.05
ยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะ		
- ให้รายละเอียดน้อยไป	30	71.43
- ให้รายละเอียดมากไป	—	—
(อื่นๆ) * โฆษณามากไป	3	7.14
ผู้วิจารณ์มีอคติ	1	2.38
รวม	42	100.00

* ผู้ตอบประมาณ

จากตาราง 20 แสดงถึงความเห็นของบรรณารักษ์ในด้านการให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ว่า บรรณารักษ์ร้อยละ 71.43 เห็นว่ายังจัดทำไม่ดีเท่าที่ควรเพราะให้รายละเอียดน้อยไป บรรณารักษ์ประมาณร้อยละ 19.05 เห็นว่าจัดทำดีแล้ว ส่วนบรรณารักษ์ที่เห็นว่าจัดทำไม่ดีเท่าที่ควรเพราะมุ่งโฆษณามากไปนั้นมีเพียงร้อยละ 7.14

ตาราง 21 ความคิดเห็นในด้านการแนะนำหนังสือใหม่ของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ
ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

ความคิดเห็นในการแนะนำหนังสือใหม่	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
แนะนำรวดเร็วทันต่อเวลาที่หนังสือออกจำหน่าย	19	45.24
แนะนำช้าไม่ทันเวลาที่หนังสือออกจำหน่าย	23	54.76
รวม	42	100.00

จากตาราง 21 พบว่าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นในด้านการแนะนำหนังสือใหม่ในคอลัมน์
แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ดังนี้ บรรณารักษ์ร้อยละ 54.76
เห็นว่าแนะนำช้าไม่ทันเวลาที่หนังสือออกจำหน่าย ส่วนบรรณารักษ์ที่เห็นว่าแนะนำรวดเร็วทันต่อเวลา
ที่หนังสือออกจำหน่ายนั้นมีร้อยละ 45.24

ตาราง 22 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสม่ำเสมอในการลงคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ
ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ของบรรณารักษ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสม่ำเสมอในการลงคอลัมน์	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
สม่ำเสมอ	21	50.00
ไม่สม่ำเสมอ	21	50.00
รวม	42	100.00

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อความสม่ำเสมอหรือไม่สม่ำเสมอในการลงคอลัมน์มีจำนวนเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 50.00

ตาราง 23 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการวิจารณ์ของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ
ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการวิจารณ์	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
ตรงไปตรงมาไม่ลำเอียง	11	26.19
วิจารณ์ข้อบกพร่องเพียงด้านเดียว	2	4.76
วิจารณ์มุ่งโฆษณาเพื่อการจำหน่ายหนังสือเป็นสำคัญ	29	69.05
รวม	42	100.00

จากตาราง 23 แสดงถึงความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับลักษณะการวิจารณ์ของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ว่า บรรณารักษ์ร้อยละ 69.05 เห็นว่าเป็นการวิจารณ์แบบมุ่งโฆษณาเพื่อการจำหน่ายหนังสือเป็นสำคัญ บรรณารักษ์ร้อยละ 26.19 เห็นว่าเป็นการวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาไม่ลำเอียง ส่วนบรรณารักษ์ที่เห็นว่าเป็นการวิจารณ์ถึงข้อบกพร่องเพียงด้านเดียว มีเพียงร้อยละ 4.76

ตาราง 24 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ
ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนหนังสือ	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
มากไป	4	9.52
น้อยไป	38	90.48
รวม	42	100.00

จากตาราง 24 พบว่าความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับจำนวนหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์นี้ บรรณารักษ์ร้อยละ 90.48 เห็นว่าจำนวนหนังสือที่แนะนำน้อยไป และบรรณารักษ์เพียงร้อยละ 9.52 เห็นว่าจำนวนหนังสือที่แนะนำมากไป

ตาราง 25 จำนวนหนังสือที่บรรณารักษ์เห็นว่าเหมาะสมที่จะแนะนำในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

จำนวนหนังสือ	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
1 - 3 เล่ม	12	28.54
4 - 6 เล่ม	18	42.86
7 - 9 เล่ม	5	11.90
10 เล่มขึ้นไป	4	9.52

ตาราง 25 (ต่อ)

จำนวนหนังสือ	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
ทั้งหมด	2	4.76
ไม่ตอบ	1	2.38
รวม	42	100.00

จากตาราง 25 พบว่าจำนวนหนังสือที่บรรณารักษ์เห็นว่าเหมาะสมที่จะแนะนำในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ มีดังนี้ บรรณารักษ์ประมาณร้อยละ 42.86 เห็นว่าจำนวนที่เหมาะสมคือ 4 - 6 เล่ม บรรณารักษ์ร้อยละ 28.54 เห็นว่าจำนวนที่เหมาะสมคือ 1 - 3 เล่ม ส่วนบรรณารักษ์ที่เห็นว่าจำนวนที่เหมาะสมคือ 7 - 9 เล่ม 10 เล่ม ขึ้นไป และทั้งหมด มีจำนวนรองลงมาตามลำดับ

ตาราง 26 วารสารที่บรรณารักษ์เคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ

ชื่อวารสาร *	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
การบริหาร	2	0.35
กุศศาสตร์	12	2.13
จักรวาล	6	1.06
จุลสารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	16	2.84
ข้อฟ้า	5	0.89

ตาราง 26 (ต่อ)

ชื่อวารสาร*	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
ชาวกรุง	35	6.21
กิตัน	6	1.06
คำรง	1	0.18
ทานตะวัน	8	1.42
ไทย - ไคเจสต์	6	1.06
ไทยการต	6	1.06
ธรรมศาสตร์	11	1.95
ธุรกิจอุตสาหกรรม	4	0.71
บรรณพิภพ	34	6.03
บรรณสาร ส. พ. บ.	21	3.72
บางกอกรายสัปดาห์	7	1.24
บางกอกธุรกิจเคอร์	11	1.95
บ้าน	10	1.77
ประชาชาติรายสัปดาห์	26	4.61
ประชาบาล	4	0.71
ปจายรายสาร	15	2.66
ปลูกชน	3	0.53
พัฒนบริหารศาสตร์	11	1.95
พุทธจักร	4	0.71

ตาราง 26 (ต่อ)

ชื่อวารสาร *	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
ฟ้าเมืองไทย	36	6.38
มิตรครู	20	3.55
รัฐศาสตร์นิเทศน์	4	0.71
แรงงานสัมพันธ์	3	0.53
ลลนา	26	4.61
วัฒนธรรมไทย	9	1.60
วิทยาศาสตร์	14	2.48
ศูนย์	1	0.18
ศูนย์ศึกษา	18	3.19
สตรีสาร	34	6.03
สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย	4	0.71
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	26	4.61
สังคมศาสตร์	15	2.66
สังคมศาสตร์ปริทัศน์	31	5.50
สามัญศึกษา	13	2.30
สารคดีราช	4	0.71
แสนสุขฉบับทานตะวัน	2	0.35
ห้องสมุด	38	6.74

ตาราง 26 (ต่อ)

ชื่อวารสาร*	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
(อื่น ๆ ระบุ) เพื่อน	1	0.18
อักษรศาสตร์วิจารณ์	1	0.18
รวม	564	100.00

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ชื่อ

จากตาราง 26 พบว่าวารสารที่บรรณารักษ์เคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือมากที่สุด คือ วารสารทองสมุท รองลงมาได้แก่ พ้าเมืองไทย ชวากรุง สตรีสาร บรรณพิภพ สังคมศาสตร์ ปรัชญา ประชาชาติรายสัปดาห์ และลลนา ตามลำดับ วารสารอื่น ๆ มีบรรณารักษ์เป็นจำนวนน้อยที่อ่านคอลัมน์

ตาราง 27 หนังสือพิมพ์ที่บรรณารักษ์เคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ

ชื่อหนังสือพิมพ์*	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
เคสิไหม	-	-
เคสินิวส์	6	8.96
ไทยรัฐ	3	4.48
บ้านเมือง	-	-

ตาราง 27 (ต่อ)

ชื่อหนังสือพิมพ์*	ความถี่	อัตราส่วนร้อยละ
ประชาชาติ	4	5.97
ประชาธิปไตย	22	32.84
สยามรัฐ	32	47.76
รวม	67	100.00

* เลือกได้มากกว่า 1 ชื่อ

จากตาราง 27 พบว่าหนังสือพิมพ์ที่บรรณารักษ์เคยอ่านก่อนนั้นแนะนำและวิจารณ์หนังสือมากที่สุดได้แก่ สยามรัฐ รองลงมาตามลำดับได้แก่ ประชาธิปไตย เคนนิวส์ ประชาชาติ และไทยรัฐ

4. การ จัดอันดับวารสารและหนังสือพิมพ์ที่ปกอำนวยการแนะนำและวิจารณ์หนังสือตามความถี่เห็นและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์

ตาราง 28 วารสารที่มีปกอำนวยการแนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ชอบอ่านมากที่สุดตามลำดับ

ชื่อวารสาร	คะแนน	อัตราส่วนร้อยละ
กอนา	42	17.45
สังคมศาสตร์ปริทัศน์	40	17.02
ฟ้าเมืองไทย	35	14.89
สตรีสาร	21	8.94
ประชาชาติรายสัปดาห์	20	8.51

ตาราง 28 (ต่อ)

ชื่อวารสาร	คะแนน	อัตราส่วนร้อยละ
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	20	8.51
ธรรมศาสตร์	10	4.26
ชาวกรุง	7	2.98
บรรณพิภพ	7	2.98
ศูนย์ศึกษา	6	2.55
จุฬารังโครงการ ตำราสังคมนาฬกรและมนุบายนาฬกร	5	2.13
ปาจารยสาร	5	2.13
ทานตะวัน	2	0.85
เพื่อน	2	0.85
นิกรครู	2	0.85
รามคำแหง	2	0.85
วัฒนธรรมไทย	2	0.85
ส.พ.บ.	2	0.85
สังกมนาฬกร	2	0.85
อภรนาฬกรพิจารณ	2	0.85
กรนาฬกร	1	0.43
บาน	1	0.43
รวม	235	100.00

จากการาง 28 พบว่าวารสารที่ผู้ออกฉบับแนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ชอบอ่านเป็นอันดับ 1 คือ อนุชา อันดับ 2 และอันดับ 3 ได้แก่ สังคมศาสตร์ปริทัศน์และฟ้าเมืองไทย ตามลำดับ

การาง 29 หนังสือพิมพ์ที่ผู้ออกฉบับแนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ชอบอ่านจากตามลำดับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	คะแนน	อัตราส่วนร้อยละ
สยามรัฐ	52	36.88
ประชาธิปไตย	39	27.66
ประชาชาติ	24	17.02
เดลินิวส์	17	12.00
ไทยรัฐ	7	4.96
เดลินิวท์	1	0.71
บ้านเมือง	1	0.71
รวม	141	100.00

จากการาง 29 พบว่าหนังสือพิมพ์ที่ผู้ออกฉบับแนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ชอบอ่านมากเป็นอันดับ 1 คือ สยามรัฐ อันดับ 2 และอันดับ 3 ได้แก่ ประชาธิปไตยและประชาชาติ ตามลำดับ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากการประมวลความคิดเห็นที่บรรณารักษ์เสนอแนะเพิ่มเติมลงในแบบสอบถาม เกี่ยวกับความสนใจและความต้องการในการจัดทำคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ สรุปได้ดังนี้คือ

ก. เกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำและวิจารณ์

1. ต้องการให้แนะนำและวิจารณ์หนังสือสำหรับเด็กให้มากขึ้น จัดเป็นคอลัมน์หนึ่งต่างหาก และให้มันเป็นประจำ
2. ต้องการให้แนะนำหนังสือใหม่ให้ทั่วถึง โดยแนะนำหนังสือใหม่ของแต่ละสำนักพิมพ์ที่มีหนังสือในรอบสัปดาห์นั้นหรือเดือนนั้น ทั้งนี้ให้คัดเลือกเฉพาะเล่มที่ดีที่สุดของแต่ละแห่ง
3. ต้องการให้แนะนำและวิจารณ์หนังสือที่เกี่ยวกับศาสนาและศีลธรรมจรรยา ทั้งที่เป็นหนังสือเก่าและหนังสือใหม่
4. ต้องการให้แนะนำและวิจารณ์หนังสือภาษาต่างประเทศ ทั้งประเภทสารคดีและอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นหนังสือขายดี
5. หนังสือที่แนะนำควรมีเนื้อหาในสาขาวิชาเดียวกันกับวารสารนั้น ๆ

ข. เกี่ยวกับการให้รายละเอียด

1. ควรให้บรรณานุกรมของหนังสือที่แนะนำอย่างครบถ้วนรวมทั้งราคาด้วย โดยมีมาตรฐานเดียวกัน
2. ควรบอกระดับความยากง่ายของหนังสือสำหรับผู้อ่านไว้ด้วย โดยอาจใช้สัญลักษณ์หรือข้อความ
3. ควรแนะนำหรือวิจารณ์ให้ทันต่อเหตุการณ์และทันเวลาที่หนังสือออกวางจำหน่าย
4. ควรจัดทำวารสารที่แนะนำหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และห้องสมุดสามารถขอรับเป็นสมาชิกวารสารนี้ได้

ค. เกี่ยวกับการแนะนำและวิจารณ์

1. ควรใช้ถ้อยคำสุภาพ เข้าใจง่าย

2. ผู้วิจารณ์ควรได้อ่านหนังสือนั้นมาก่อน และวิจารณ์อย่างมีความรู้

3. ควรพูดถึงหนังสือที่แนะนำในทุก ๆ ด้าน เช่น ชอบเขตก เนื้อหา คุณค่า รูปเล่ม

ลักษณะพิเศษอื่น ๆ

4. ไม่มุ่งโฆษณาจนขาดความเป็นกลาง

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษากันว่า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษากันว่า

1. เพื่อทราบความสนใจของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาที่มีต่อกอฉบับแนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิเทศสาร และหนังสือพิมพ์
2. เพื่อเปรียบเทียบว่าบรรณารักษ์ที่มีคุณวุฒิ ระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ สถานที่ทำงาน และภูมิภาคนิเทศการทำงานต่างกัน มีความสนใจต่อกอฉบับแนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิเทศสาร และหนังสือพิมพ์ต่างกันหรือไม่
3. เพื่อวัดอันดับวารสาร นิเทศสาร และหนังสือพิมพ์ที่บรรณารักษ์ชอบอ่านกอฉบับแนะนำและวิจารณ์หนังสือมากที่สุด ตามความถี่ที่เห็นของบรรณารักษ์

มวลประชากร

มวลประชากรคือ บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัย และวิทยาลัย รวม 49 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ เกี่ยวกับคุณวุฒิ สถานที่ทำงาน ระยะเวลาการทำงาน และภูมิภาคนิเทศการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาที่มีต่อกอฉบับแนะนำหรือรายละเอียดของกอฉบับแนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร

หนังสือพิมพ์ แบบสอบถามครั้งนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดให้ค่าเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดในการใช้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ เกี่ยวกับ ลักษณะการติดตามอ่าน ความรู้สึก ความเชื่อถือ การปฏิบัติภายหลังการอ่าน การนำไปใช้ประโยชน์ และข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำคอลัมน์นี้ แบบสอบถามในตอนที่ 2 แบบคือ

- แบบให้เลือกตอบ (Multiple choice)
- แบบปลายเปิด (Open end)

การรวบรวมข้อมูล

สำหรับในส่วนกลางผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับบรรณาธิการทางไปรษณีย์ และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ส่วนบรรณาธิการในส่วนภูมิภาคใช้วิธีส่งแบบสอบถามและขอรับคืนทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ทาอัตราสวนร้อยละ โดยจำแนกตาม คุณวุฒิ ระยะเวลาที่ทำงานที่บรรณาธิการ สถานที่ทำงาน และภูมิภาคในการทำงาน
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ให้นำหนักแต่ละมาตราส่วนแยกข้อความในข้อย่อย จากสนใจมากที่สุดไปถึงสนใจน้อยที่สุด โดยให้คะแนนจาก 5 ถึง 1 ตามลำดับ แล้วนำไปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของทุกข้อย่อยโดยจำแนกตาม ข้อใดมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่าสนใจมาก และข้อใดมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 ถือว่าสนใจน้อย

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสนใจและความต้องการของบรรณาธิการ โดยใช้สูตรส่วนวิฤต ($t - test$) และจำแนกตาม

1. คุณวุฒิ
 2. ระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์
 3. ประเภทของสถานที่ทำงาน
 4. ภูมิภาคในการทำงาน
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 จักอันคับและสรุปข้อคิดเห็นข้อแนะแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1. ความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ที่มีต่อคุณลักษณะของ กอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

บรรณารักษ์มีความสนใจและต้องการ ให้กอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ บอกชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์, และราคาของหนังสือที่แนะนำมากที่สุด ที่สนใจ และต้องการรองลงมาได้แก่ ต้องการให้วารสารที่แนะนำหนังสือโดยเฉพาะ ออกเป็นประจำ ลำดับต่อมาซึ่งสนใจและต้องการเท่ากันได้แก่ ต้องการให้กอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือใน วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ และต้องการให้กอลัมน์นี้มีกรายละเอียดเพิ่มขึ้นอีก เป็นคนว่า ลักษณะรูปเล่ม มีภาพประกอบหรือไม่ คุณภาพของกระดาษ

2. ผลการเปรียบเทียบความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ ที่มีต่อคุณลักษณะของกอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

2.1 บรรณารักษ์ที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีความสนใจและความต้องการต่อคุณลักษณะของกอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน

2.2 บรรณารักษ์ที่มีระยะเวลาในการทำงานที่บรรณารักษ์ต่างกัน มีความสนใจ และต้องการต่อคุณลักษณะของกอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ไม่แตกต่างกัน

2.3 บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครู มีความสนใจและต้องการ
 ทอคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิทยสาร และหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน

2.4 บรรณารักษ์ในส่วนกลาง และ บรรณารักษ์ในส่วนภูมิภาคมีความสนใจและ
 ความต้องการทอคุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิทยสาร และหนังสือพิมพ์
 ไม่แตกต่างกัน

3. ลักษณะความสนใจในการติดตามอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิทยสาร และหนังสือพิมพ์ของบรรณารักษ์

3.1 บรรณารักษ์ร้อยละ 59.52 อ่านคอลัมน์นี้เป็นประจำ วารสารที่อ่าน
 มากตามลำดับ คือ แก่ ลลนา สังคมศาสตร์ปริทัศน์ และฟ้าเมืองไทย บรรณารักษ์ ร้อยละ
 40.48 อ่านเป็นบางครั้งบางคราว วารสารที่อ่านมากที่สุดคือ ลลนา และหนังสือพิมพ์ประชาชาติ

3.2 บรรณารักษ์ ร้อยละ 64.28 อ่านคอลัมน์ แนะนำและวิจารณ์หนังสือ
 โดยอ่านเรื่องอื่น ๆ ที่ชอบก่อนอีก ร้อยละ 21.43 อ่านเฉพาะในวารสาร นิทยสาร และหนังสือพิมพ์
 ที่ชอบเท่านั้น และ ร้อยละ 14.29 อ่านคอลัมน์นี้ก่อนเรื่องอื่น ๆ

3.3 บรรณารักษ์ ร้อยละ 66.67 ไม่คำนึงถึงภาษาและหลักไวยากรณ์ที่ใช้ใน
 การเขียนคอลัมน์นี้และบรรณารักษ์ ร้อยละ 33.33 คำนึงถึงการใช้ภาษาและไวยากรณ์ที่ใช้

3.4 บรรณารักษ์ ร้อยละ 95.24 มีความเชื่อมั่นในคำวิจารณ์หรือข้อแสดงความ
 กติเห็นของคอลัมน์นี้ ในระดับปานกลาง และบรรณารักษ์ ร้อยละ 4.76 เท่านั้นที่มีความเชื่อมั่นมาก

3.5 บรรณารักษ์ ร้อยละ 76.00 จดชื่อหนังสือที่แนะนำไว้เป็นบางครั้ง หลังจาก
 การอ่านคอลัมน์นี้แล้ว ร้อยละ 14 : 29 จดชื่อหนังสือที่แนะนำไว้ทุกครั้ง และร้อยละ 9.52
 ไม่เคยจดชื่อหนังสือที่แนะนำไว้เลย

3.6 บรรณารักษ์ ร้อยละ 92 ÷ 86 เลือกซื้อหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์นี้เป็นบางครั้ง
 บรรณารักษ์ ร้อยละ 2.38 เลือกซื้อทุกครั้ง ร้อยละ 2.38 ไม่เลือกซื้อเลยเพราะหนังสือที่
 แนะนำไม่เหมาะกับประเภทของห้องสมุดและ ร้อยละ 2.38 ไม่เลือกซื้อเลยเพราะหนังสือที่แนะนำ
 ไม่มีจำหน่ายในตลาดโลกนี้

3.7 บรรณารักษ์ ร้อยละ 71.43 เห็นว่าการให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์นี้ ยังไม่ดีเท่าที่ควรเพราะให้รายละเอียดน้อยไป บรรณารักษ์ ร้อยละ 19.05 เห็นว่าจัดทำดีแล้ว อีกร้อยละ 7.14 เห็นว่ายังไม่ดีเท่าที่ควรเพราะโฆษณามากไปและ ร้อยละ 2.38 เห็นว่ายังไม่ดีเพราะผู้วิจารณ์เอือมกลืน

3.8 บรรณารักษ์ ร้อยละ 54.76 เห็นว่าการแนะนำหนังสือใหม่ของคอลัมน์นี้ แนะนำช้าไม่ทันเวลาที่หนังสือออกจำหน่าย และ ร้อยละ 45.24 เห็นว่าแนะนำรวดเร็วทันต่อเวลาที่หนังสือออกจำหน่าย

3.9 ความถี่ในการพบเห็นของบรรณารักษ์ ที่บทความสม่ำเสมอ หรือไม่สม่ำเสมอในการลงคอลัมน์นี้ มีจำนวนเท่า ๆ กันคือ ร้อยละ 50.00

3.10 บรรณารักษ์ ร้อยละ 69.05 มีความเห็นว่าการวิจารณ์ของคอลัมน์นี้มุ่งโฆษณาเพื่อการจำหน่ายหนังสือเป็นสำคัญ ร้อยละ 26.19 มีความเห็นว่าวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาไม่ลำเอียง และร้อยละ 4.76 มีความเห็นว่าเป็นการวิจารณ์ถึงขอบปรองเพี้ยนด้านเดียว

3.11 บรรณารักษ์ ร้อยละ 90.48 มีความเห็นว่าจำนวนหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์นี้จำนวนน้อยไป และร้อยละ 9.52 มีความเห็นว่าจำนวนหนังสือที่แนะนำมีจำนวนมากไป

3.12 บรรณารักษ์ ร้อยละ 42.86 เห็นว่าจำนวนหนังสือที่เหมาะสมในการแนะนำและวิจารณ์ในแต่ละคอลัมน์คือ 4 - 6 เล่ม ร้อยละ 28.57 เห็นว่าจำนวนที่เหมาะสมคือ 1 - 3 เล่ม ร้อยละ 11.90 เห็นว่าจำนวนที่เหมาะสมคือ 7 - 9 เล่ม

3.13 วารสาร ที่บรรณารักษ์ส่วนมากเคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือมากที่สุดคือ วารสารทองสมุก (ร้อยละ 6.74) รองลงมาตามลำดับได้แก่ ฟ้ามืองไทย (ร้อยละ 6.38) ชากรุง (ร้อยละ 6.21) และสตรีสาร กับบรรณพิภพ จำนวนเท่า ๆ กัน (ร้อยละ 6.03)

3.14 หนังสือพิมพ์ที่บรรณารักษ์เคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือมากที่สุดคือ สยามรัฐ (ร้อยละ 47.76) ที่อ่านมารองลงมาได้แก่ ประชาธิปไตย (ร้อยละ 32.84) เกลินิวส์ (ร้อยละ 8.96) และประชาชาติ (ร้อยละ 5.97)

4. อันดับของวารสารและหนังสือพิมพ์ที่มคอต้นแนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ชอบอ่าน

4.1 วารสารที่มีมคอต้นแนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ชอบอ่านมาก เป็นอันดับ 1, 2 และ 3 คือ ดลนา (ร้อยละ 17.45) สังคมศาสตร์ปริทัศน์ (ร้อยละ 17.02) และฟ้าเมืองไทย (ร้อยละ 14.89)

4.2 หนังสือพิมพ์ที่มีมคอต้นแนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ชอบอ่านมาก เป็นอันดับ 1, 2 และ 3 คือ สยามรัฐ (ร้อยละ 36.88) ประชาธิปไตย (ร้อยละ 27.66) และประชาชาติ (ร้อยละ 17.02)

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาของห้องสมุดวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย ที่มีมคอต้นแนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ หลายประการด้วยกัน ซึ่งจะได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. บรรณารักษ์มีความสนใจและความต้องการต่อมคอต้นแนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการให้ มคอต้นแนะนำและวิจารณ์หนังสือ บอกชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และราคาของหนังสือที่แนะนำมากที่สุด ที่สนใจรองลงมาได้แก่ ต้องการให้วารสารที่แนะนำหนังสือโดยเฉพาะออกเป็นประจำ ลำดับต่อมาที่บรรณารักษ์สนใจและต้องการเท่า ๆ กัน ได้แก่ ต้องการให้มคอต้นแนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ กับต้องการให้มคอต้นนี้บอกรายละเอียดเพิ่มขึ้นอีก เป็นต้นว่า ลักษณะรูปเล่ม ภาพประกอบ และคุณภาพของกระดาษ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ก. สภาพห้องสมุดโดยทั่วไป ไม่มีเงินซื้อหนังสือในปีหนึ่ง ๆ มากนัก จะเห็นได้จากการศึกษาปัญหาของห้องสมุดต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาเมธีร (Kaser and others, 1969 : 151) ห้องสมุดวิทยาลัยครู

(สุนทร แก้วกาย, 2512 : 151 – 157) พบว่าห้องสมุดเหล่านี้ได้รับงบประมาณอุดหนุนไม่มากนัก และในงบประมาณที่ได้รับนี้ ส่วนใหญ่ก็จะจัดซื้อตามที่คุณเสนอให้ซื้อ (ลลิตา กิตติประสาร, 2518 : 49) ทำให้บรรณารักษ์ไม่จำเป็นต้องใช้รายละเอียดจากคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือเท่าใดนัก

ข. ผู้วิจารณ์มักไม่ให้รายละเอียดที่จำเป็น เช่น ชื่อสำนักพิมพ์และราคา เป็นต้น ด้วยเกรงผู้อ่านจะเข้าใจว่าตนได้รับผลประโยชน์เป็นค่าโฆษณาจากสำนักพิมพ์ เพราะการแนะนำและวิจารณ์หนังสือยังไม่เป็นที่รู้จักและเข้าใจกันแพร่หลายในผู้อ่านทั่วไป

ก. บรรณารักษ์ก็มีแนวโน้มที่หาใจง่ายและสะดวกกว่า เห็นได้จากการศึกษาของ ปัทมา สุขแสน (ปัทมา สุขแสน, 2516 : 116) พบว่าบรรณารักษ์จะให้รายชื่อวัสดุจากหน่วยราชการมากที่สุด รองลงมาเป็นรายชื่อวัสดุจากสำนักพิมพ์เอกชน ส่วนลลิตา กิตติประสาร (ลลิตา กิตติประสาร, 2518 : 49) พบว่าบรรณารักษ์ให้รายชื่อวัสดุจากสำนักพิมพ์เอกชนมากที่สุด เพราะสำนักพิมพ์ส่งมาให้เป็นประจำ

2. บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.52) อ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิทยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ แสดงว่าบรรณารักษ์สนใจและติดตามคอลัมน์นั้นสม่ำเสมอพอสมควร ทั้งนี้เพราะการอ่านคอลัมน์นี้เป็นประจำทำให้มีโอกาสดูบทความ ความเคลื่อนไหวของตลาดหนังสือ เพราะตลาดหนังสือผลิตหนังสือใหม่ๆ อยู่เสมอ ขึ้นแรกของการเลือกหนังสือที่ตีพิมพ์ออกในนั้น บรรณารักษ์จะพิจารณาได้จากคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสารและหนังสือพิมพ์ (Landau, 1966 : 63) อย่างไรก็ตาม บรรณารักษ์ร้อยละ 64.28 ก็อ่านเรื่องอื่นๆ ที่ชอบก่อน แล้วจึงอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ซึ่งแสดงว่า บรรณารักษ์จะสนใจคอลัมน์นั้นและติดตามอ่านสม่ำเสมอ แต่วิธีการอ่านนั้นอาจเลือกอ่านเรื่องอื่นๆ ที่ชอบก่อน ทั้งนี้เพราะคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือนี้ ส่วนใหญ่จะอยู่ในวารสาร นิทยสาร เพื่อความบันเทิงหรือทางวิชาการ และหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งมีคอลัมน์และเรื่องราวต่าง ๆ ขวักขวายกัน บรรณารักษ์จึงเลือกอ่านคอลัมน์หรือเรื่องราวเหล่านั้นเรียงตามลำดับความสนใจของตน

นอกจากนี้แล้ว บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.67) ก็ไม่คำนึงถึงภาษาและหลักไวยากรณ์ที่ใช้ในการเขียนจดหมายแนะนำและวิจารณ์หนังสือมากนัก ทั้งนี้เพราะตามสภาพความเป็นจริงการใช้ภาษาและหลักไวยากรณ์ในวารสารและหนังสือพิมพ์ ไม่สามารถยึดเป็นระเบียบแบบแผนได้ เนื่องจากสิ่งพิมพ์เหล่านี้ต้องรับผลิตออกมาอย่างรวดเร็วให้ทันตามกำหนดภาษาและหลักไวยากรณ์จึงมีผิดพลาดมาก (ประสิทธิ์ ภาพยนตร์กลอน, 2514 : 88) และบางครั้งผู้เขียนมุ่งใช้คำที่สามารถสื่อความหมายได้ดีที่สุดในขณะนั้น ซึ่งต้องมีการแสดงบ้างอย่างดัดแปลงเล็กน้อย ผู้อ่านจึงไม่อาจคำนึงถึงภาษาและหลักไวยากรณ์ที่มากเกินไปกว่าข้อเท็จจริงที่รับรู้ (เจือสตะเวทิน, 2519 : 9) อย่างไรก็ตามบรรณารักษ์ก็ต้องการให้ใช้ภาษาสุภาพและเข้าใจง่าย

3. เกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำแนะนำและวิจารณ์หนังสือนี้ บรรณารักษ์ร้อยละ 95.24 มีความเชื่อมั่นในคำวิจารณ์และข้อสังเกตความคิดเห็น ในระดับปานกลาง นอกจากนี้บรรณารักษ์ร้อยละ 69.05 ก็พบว่าลักษณะการวิจารณ์ของถ้อยคำแนะนำไวยากรณ์เพื่อการจำหน่ายหนังสือเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการแนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสารและหนังสือพิมพ์นั้นมีทั้งแนะนำเพื่อประโยชน์แก่ผู้อ่าน และแนะนำเพื่อประโยชน์แก่ผู้จำหน่าย (รักจวบ อินทรกำแหง, 2515 : 95) พิจารณาจากผลการศึกษาในข้อนี้แสดงว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้วิจารณ์ยังมีความลำเอียง เพราะการวิจารณ์โดยมุ่งโฆษณาเพื่อการจำหน่ายหนังสือเป็นสำคัญนั้น ผู้วิจารณ์อาจกล่าวเฉพาะลักษณะข้อบกพร่องบางอย่างของหนังสือ และเว้นการกล่าวถึงลักษณะที่บ่งพร่องเสีย ทำให้ผู้อ่านถ้อยคำที่ปรากฏได้ข้อสรุปที่เป็นจริง ผู้วิจารณ์จำนวนมากที่กล่าวถึงลักษณะของหนังสือครบถ้วนทุกด้าน บรรณารักษ์จึงไม่ควรเชื่อถือความคิดเห็นของผู้วิจารณ์ทุกข้อเสมอไป (Whitaker, 1962 : 236 - 239) บรรณารักษ์จึงควรต้องศึกษาถึงความรู้ความสามารถและความเที่ยงตรงในการวิจารณ์ของผู้เขียนจดหมายนี้ด้วย ในขณะเดียวกันผู้วิจารณ์ควรต่างวิจารณ์หนังสือทุกอย่างอย่างเที่ยงตรง ปราศจากอคติ ไม่ควรให้ความลำเอียงใดๆ เข้าไปมีส่วนในการตัดสินคุณค่าของหนังสือ (Haines, 1950 : 107 - 108) และจะต้องกล่าวถึงลักษณะของหนังสือในแง่ต่างๆ ที่เป็นหลักสำคัญในการประเมินค่าของหนังสืออย่างครบถ้วน และหลีกเลี่ยงการอ่านจดหมายแนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิเทศสาร

และหนังสือพิมพ์ฉบับบรรณารักษ์ร้อยละ 76.19 เลือกซื้อหนังสือที่แนะนำไว้เป็นบางครั้ง และบรรณารักษ์ร้อยละ 92.86 เลือกซื้อหนังสือที่แนะนำเป็นบางครั้ง ซึ่งตรงกับที่เลห์แมน (Lehman, 1970 : 957 - 961) ศึกษาการใช้วารสาร Choice เป็นคู่มือเลือกหนังสือ พบว่าบรรณารักษ์ร้อยละ 85 เลือกซื้อหนังสือที่แนะนำเป็นบางครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุหลายประการ เช่น บรรณารักษ์มีความเชื่อมั่นในคำวิจารณ์หรือแนะนำไม่มากนัก เพราะเห็นว่า - ผู้วิจารณ์มองโฆษณาหนังสือมากเกินไป หนังสือที่แนะนำนั้นห้องสมุดมีอยู่แล้ว หรือเป็นหนังสือที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ หรือเพราะบรรณารักษ์ไม่อาจสั่งซื้อได้เนื่องจากอยู่ต่างจังหวัด

4. เกี่ยวกับรายละเอียดของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ บรรณารักษ์ร้อยละ 71.43 มีความเห็นว่าการให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์นี้ยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะให้รายละเอียดน้อยไป ทั้งนี้เพราะการแนะนำหรือจัดหนังสือแต่ละเล่มนั้นการให้รายละเอียดในลักษณะบรรณานุกรม (Bibliographical information) คือ บอกชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และราคา (แบ่นมาส ชวลิต และสิรินทร์ โชติช่วง, 2512 : 197 - 199) แก่เท่าที่ปรากฏในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร และหนังสือพบพลวนในทศวรรษปัจจุบันนั้น ส่วนใหญ่จะบอกแต่เพียงชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องเท่านั้น ซึ่งบรรณารักษ์จะต้องสืบหาต่อไปว่า เป็นของสำนักพิมพ์ใด ราคาเท่าไร ในกรณีที่สนใจและต้องการสั่งซื้อ ดังนั้นผู้จัดทำคอลัมน์นี้จึงควรให้รายละเอียดของหนังสืออย่างเพียงพอ คือ บอกชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และราคาของหนังสือที่แนะนำ (จากตาราง 7 หน้า 26)

5. บรรณารักษ์ร้อยละ 54.76 มีความเห็นว่าคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์แนะนำซ้ำไม่ทันเวลาที่หนังสือออกจำหน่าย ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากคอลัมน์นี้แนะนำและวิจารณ์หนังสือหลังจากหนังสือนั้นได้พิมพ์ออกจำหน่ายแล้ว จึงทำให้การวิจารณ์ล่าช้าไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของโกซา (Kosa, 1975 : 13 - 18) พบว่าคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสารต่างๆ ไปนั้นแนะนำซ้ำเกินไป

เกี่ยวกับจำนวนหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์นี้ บรรณารักษ์ร้อยละ 90.48 เห็นว่ามีจำนวนน้อยไป จำนวนที่บรรณารักษ์เห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ 4-6 เล่ม รองลงมาคือ 1-3 เล่ม และ 7-9 เล่ม ตามลำดับ สาเหตุที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีความเห็นเช่นนี้นั้น

อาจเป็นเพราะวารสารและหนังสือพิมพ์เกือบทั้งหมดที่มีคอลัมน์นี้ มิได้มีความมุ่งหมายในการเขียนคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ เพื่อการเลือกหนังสือของห้องสมุดโดยเฉพาะ แก่มุ่งหมายเพียงแนะนำและวิจารณ์หนังสือเพื่อให้อ่านทั่วไปเลือกอ่านเท่านั้น ดังนั้นจำนวนหนังสือที่แนะนำในแต่ละคราว จึงมีเพียงหนึ่งเล่มหรือไม่เกินสามเล่ม ส่วนวารสารที่จัดคอลัมน์นี้เพื่อการเลือกหนังสือโดยเฉพาะนั้นมีบ้าง แต่ค่อนข้างน้อย เช่น บรรณพิภพ บรรณสาร ส.พ.บ. และสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า โดยทั่วไปแล้ว จำนวนหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์นี้น้อยไป ส่วนจำนวนหนังสือที่บรรณารักษ์เห็นว่าเหมาะสมคือ 4 – 6 เล่มนั้น นับว่าเป็นจำนวนไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนหนังสือที่เขียนลงในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสารและหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษโดยทั่วไป ซึ่งเป็นวารสารเพื่อการวิจารณ์หนังสือทั้งเล่ม หรือถ้าเป็นคอลัมน์ก็จะแนะนำกราวๆ 6 – 10 เล่ม โดยเฉลี่ย (Wofford, 1962 : 51 – 65)

อนึ่งถ้าพิจารณาจากการศึกษานี้จะพบว่า โดยทั่วไปแล้ว บรรณารักษ์มีความสนใจในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือมากพอสมควร จะเห็นได้จากที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.52) ติดตามอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือเป็นประจำ (จากตาราง 14 หน้า 37) แต่การใช้คอลัมน์นี้ของบรรณารักษ์ยังน้อย ไม่มากเท่าที่ควรกับความสนใจที่บรรณารักษ์มีต่อคอลัมน์นี้ เห็นได้จากการที่บรรณารักษ์จะซื้อหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์นี้ และเลือกซื้อเป็นบางครั้งเท่านั้น (จากตาราง 18 และ 19 หน้า 41, 42) ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากผลที่ศึกษาได้ครั้งนี้ กล่าวคือ

- คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำน้อยไป
- แนะนำช้าไม่ทันเวลาที่หนังสือออกวางจำหน่าย
- ลักษณะการวิจารณ์มุ่งโฆษณาเพื่อการจำหน่ายหนังสือเป็นสำคัญ
- จำนวนหนังสือที่แนะนำ มีจำนวนน้อยเกินไป

6. วารสารและหนังสือพิมพ์ที่บรรณารักษ์ส่วนมากเคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือมากที่สุด คือวารสารห้องสมุด (ร้อยละ 6.74) และหนังสือพิมพ์สยามรัฐ (ร้อยละ 47.76) ทั้งนี้เพราะวารสารห้องสมุด เป็นวารสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ ข่าว ความเคลื่อนไหว

ทางบรรณารักษศาสตร์โดยเฉพาะ จึงเป็นวารสารที่ผู้มีอาชีพบรรณารักษ์สนใจมากเป็นพิเศษ อีกประการหนึ่งก็วารสารห้องสมุดเคยจกั้ให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือมานาน ก่อนหน้า ที่วารสารอ่หลายฉบับจะไ้เขียนคอลัมน์นี้ลงในวารสารของตน สำหรับหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ที่มี บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือนั้น อาจเป็นเพราะหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เป็นหนังสือพิมพ์ที่คนชอบอ่านมาก จะเห็นได้จากการศึกษาของ ประสิทธิ์ กาพย์กลอน

(ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, 2514 : 90) และของสำนักงานข่าวสารอเมริกัน (USIS, 1960:14) ซึ่งพบว่านิสิตนักศึกษาชอบอ่านและสนใจหนังสือพิมพ์สยามรัฐมากที่สุด

ส่วนวารสารที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือที่บรรณารักษ์ชอบอ่านมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ลลนา (ร้อยละ 17.45) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นวารสารที่มีเนื้อหาสาระตรงกับ ความสนใจ และจัดทำคอลัมน์ไ้ดีกว่าวารสารอื่น ๆ ที่บรรณารักษ์ชอบอ่านวารสารนี้มากอาจเนื่อง มาจกบรรณารักษ์ชอบคอลัมน์อื่น ๆ ของวารสารนี้ก็เป็นไ้ เพราะลักษณะการอ่านคอลัมน์นี้ของ บรรณารักษ์นั้นมักจะอ่านคอลัมน์อื่น ๆ ที่ชอบก่อน (จากตาราง 15, หน้า 39) และไ้บรรณา คบรรณารักษ์ที่อ่านคอลัมน์นี้เป็นประจํา นั้น บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 14.28) อ่านจากวารสาร ลลนา เป็นประจำ (ตาราง 14, หน้า 37)

จากผลการวิจัยที่กล่าวข้างต้นจะเห็นไ้ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เคยอ่านคอลัมน์แนะนำ และวิจารณ์หนังสือ ในวารสารห้องสมุดมากที่สุด แต่ชอบอ่าน คอลัมน์นี้ในวารสาร ลลนา มากที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะ วารสารห้องสมุด เป็นวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตน บรรณารักษ์ส่วนมากจึงจำเป็นต้องติดตามอ่านไ้จะไ้ไ้ทราบความ เคลื่อนไหวต่าง ๆ ส่วนวารสารลลนา ที่บรรณารักษ์ชอบคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือมากที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะเป็นวารสารที่มีคอลัมน์ต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งคอลัมน์แนะนำและ วิจารณ์หนังสือด้วย จึงทำให้คนชอบอ่านมากกว่าวารสารที่มีแต่เฉพาะสารคดีหรือวิชาการแต่เพียง อย่างเดียว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาที่ติดต่อคอลัมน์แนะนำ และวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์แล้ว พิจารณาเห็นว่าคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือจะมีประโยชน์กว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ จึงขอเสนอแนะต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุง แก้ไข ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์

ก. บรรณารักษ์ควรให้ความสนใจในคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ให้มากขึ้น โดยการอ่านคอลัมน์นี้เป็นประจำ เพราะช่วยให้บรรณารักษ์สามารถทราบข่าวหนังสือใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา จากผลการศึกษาพบว่ายังมีบรรณารักษ์อีกเกือบครึ่งอ่านคอลัมน์นี้เป็นบางครั้งบางคราวเท่านั้น

ข. บรรณารักษ์ควรอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะอ่านได้ เพื่อจะได้นำข้อคิดเห็นหรือคำวิจารณ์ของผู้วิจารณ์ในแต่ละฉบับมาเปรียบเทียบกันได้ในกรณีที่วิจารณ์หนังสือเรื่องเดียวกัน หรือสาขาเดียวกัน ซึ่งจะมีผลต่อการประเมินค่าหนังสือของบรรณารักษ์มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จัดทำคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ

ก. การแนะนำและวิจารณ์หนังสือแต่ละคราว ควรให้รายละเอียดของหนังสือเกี่ยวกับบรรณานุกรม (Bibliographic information) เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์และราคาหนังสือ เป็นอย่างน้อย เพราะเป็นการสะดวกสำหรับผู้ต้องการจะเลือกซื้อ หรือเลือกอ่านหนังสือที่แนะนำนั้น

ข. การวิจารณ์ ควรวิจารณ์ในลักษณะแสดงความคิดเห็น บอกข้อดีข้อเสีย โดยไม่ลำเอียง หรือมุ่งโฆษณาหนังสือเป็นสำคัญ

ค. ควรพยายามเสนอการแนะนำและวิจารณ์หนังสือให้สม่ำเสมอ ทันสมัย ไม่ล่าช้า ทันต่อเวลาที่หนังสือออกจำหน่าย และควรระบุแหล่งที่ผู้สนใจสามารถจะติดต่อหาซื้อได้ง่าย ไว้วาง

ง. จำนวนหนังสือที่แนะนำและวิจารณ์ในแต่ละคราว ควรประมาณ 4 – 6 เล่ม เป็นอย่างน้อย และควรเป็นหนังสือหลาย ๆ ประเภท มีหนังสือสำหรับเด็กบ้าง หนังสือนวนิยาย เพื่อกระตุ้นให้ยังประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกระดับรวมทั้งห้องสมุดด้วย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณการวารสารและหนังสือพิมพ์

ก. ควรจัดให้มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร และหนังสือพิมพ์ เป็นประจำ

ข. สำหรับผู้เขียนคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งประจำ แต่ควรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาต่าง ๆ เขียนคำแนะนำและวิจารณ์หนังสือในสาขาที่ตนถนัด ผลักเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป เพื่อการแนะนำและวิจารณ์จะได้มีคุณค่า เชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ค. ควรจัดทำวารสารแนะนำและวิจารณ์หนังสือโดยเฉพาะ ออกเป็นประจำ และจัดให้มีการแนะนำและวิจารณ์หนังสือหลายประเภท สำหรับผู้อ่านในแต่ละวัย

ง. วารสารห้องสมุดซึ่งเป็นวารสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพบรรณารักษ์โดยตรง ควรจะจัดให้มีคอลัมน์นี้ลงเป็นประจำสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการศึกษากันควากอไป

1. ศึกษาความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหา ของห้องสมุดประเภทอื่น เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

2. ศึกษาความสนใจและความต้องการของผู้อ่านทั่ว ๆ ไปที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

3. ศึกษาความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหา ที่มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสารฉบับใดฉบับหนึ่ง หรือหลายฉบับที่บรรณารักษ์ชอบอ่านเป็นประจำให้ลึกซึ้ง เพื่อให้ทราบว่า ที่บรรณารักษ์ชอบอ่านเป็นประจำนั้นเป็นเพราะอะไร และการศึกษานี้อาจทำให้ทราบถึงลักษณะ การวิจารณ์ที่บรรณารักษ์สนใจและต้องการมากที่สุดด้วย.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

จิราวัฒน์ จักรพันธุ์, ม.ร.ว. "เลือกหนังสือทำไม" วารสารห้องสมุด 7 : 290
พฤษภาคม - มิถุนายน 2506.

เจือ สตะเวทิน "ภาษาไทย . ภาษาหนังสือพิมพ์" ฟ้าเมืองไทย 372 (8) : 9
พฤษภาคม 2519.

ทวี มุขระโกษา และ ชลัช ลียะวณิช บรรณารักษศาสตร์ตามหลักสูตรวิชาชุดครู พ. กศ.
และ ปม. ประเสริฐอักษร 2515, 312 หน้า.

ประทีป พลภูษากิจ การศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน และนิตยสาร วารสาร
ของนักเรียนวิทยาลัยครูเทพสตรี ปีการศึกษา 2514 ปรินิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 140 หน้า.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน การศึกษาเรื่องนิสัยการอ่าน รสนิยม และความสนใจในเรื่องราวต่าง ๆ
ในหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และวารสาร ของนิสิตนักศึกษา ปีการศึกษา 2512
ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 129 หน้า.

ปัญญา สุขแสน การศึกษาการจัดตั้งศูนย์จัดหาวัสดุห้องสมุดของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ
ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 136 หน้า.

พวา พันธุ์เมฆา ปัญหาและความต้องการในการรับบริการห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา
ชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ปีที่ 2 ในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ปีการศึกษา
2512 ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513,
153 หน้า.

- พูลสุข ภิภิรมย์ การจัดหาหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ปรินูฎานินพนธ์ อ.ม.
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 400 หน้า.
- มาเรีย เหล่าสุนทร "คุณค่าของห้องสมุด" ศูนย์ศึกษา 5 : 60 มกราคม 2501.
- แน่มมาส ชงลิต และ สิริินทร์ ชวงโชติ คู่มือบรรณารักษศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2 เกษมบรรณกิจ
2512, 796 หน้า.
- รัฐจวน อินทรกำแหง การเลือกหนังสือและโสตทัศนวัสดุ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2515,
133 หน้า.
- ลลิตา กิตติประสาร การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาบรรณารักษศาสตร์ และผู้สำเร็จประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์
จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2508 - 2516 ปรินูฎานินพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 169 หน้า.
- สมจิต ปิยธรรม การสำรวจเรื่องนิสัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับหอสมุดกลาง ปรินูฎานินพนธ์ คม.
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2507, 56 หน้า.
- สวรรณ แก้วเหล็ก ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดของบรรณารักษ์และผู้ช่วยบรรณารักษ์ในโรงเรียน
ฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2512 ปรินูฎานินพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 99 หน้า.
- สุนทร แก้วลาย การส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนด้วยตนเอง
ซึ่งอาจารย์และบรรณารักษ์จัดให้แก่นักศึกษาในวิทยาลัยครู ปรินูฎานินพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2512, 249 หน้า.

- Ashworth, Wilfred, ed., Handbook of Special Librarianship and Information Work, 3rd ed., Aslib, London, 1967, 624 pp.
- ¹⁰Carter, Mary D., and Bonk, Wallace J., Building Library Collections, 3rd ed., Scarcrow Press, Inc., New Jersey, 1969, 319 pp.
- Ching Chih Chen, and Wright, Arthur M., 'Current Status of Biomedical Book Reviewing, Part I,' Library Information Science Abstracts, 4 : 223 July - August, 1974.
- Danton, J. P., "Subject Specialist in National and University Libraries, with Special Reference to Book Selection," Libri 17 (1) : 42 - 58 November, 1967.
- Fargo, Lucile F., The Library in the School, ALA., Chicago, 1974, 407 pp.
- Fiske, Marjorie, Book Selection and Censorship, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1968, 145 pp.
- Florida Department of Education, The Material Center --- Prepared under the direction of Sara Krentzman, Strygley, Tallahassee, [1954], 136 pp.
- Gibson, Raymond C., Report on Survey of Chulalongkorn University with Special Emphasis on Teacher Education, Bangkok, 1957, 76 pp.
- Haines, H. E., Living with Books, the Art of Book Selection, 2nd ed., Columbia University Press, New York, 1950, 610 pp.
- Kaser, David, Stone, C. Walter, and Byrd, Cecil K., Library Development in Eight Countries, The Scarcrow Press, Inc., New Jersey, 1969, 243 pp.
- Kent, Allen, and Lancour, Harold, ed., "Acquisitions," in Encyclopedia of Library and Information Science, Vol. I, pp. 64 - 75, Marcel Dekker, New York, 1975.
- Kosa, Geza A., "Selection Tools for Subject Specialist in a Large Research Library: an Analysis," Library Resources and Technical Services, 19 (1) : 13 - 18 Winter, 1975.
- Kujoth, Jean Speelman, Libraries, Readers and Book Selection, Scarcrow Press, Inc., New Jersey, 1969, 470 pp.

- Landa, Thomas, ed., "Book Selection," in Encyclopaedia of Librarianship, p. 63, 3rd ed., rev. ed., Bowes and Bowes, London, 1966.
- Lehman, James O., "Choice as a Selection Tool, Professional Developments Reviewed," Wilson Library Bulletin 44 (9) : 957 - 961 May, 1970.
- Merritt, Leroy C., and others, Review in Library Book Selection, Wayne State University Press, Detroit, 1958, 188 pp.
- Owens, Charlotte G., "Acquisition of Library Materials," The Library, An Introduction for Librarian Assistants, p. 15, Special Library Association, New York, 1967
- Routh, S. J., "Reviews of Reference Work," Library and Information Science Abstracts, 3 : 97 May - June, 1971.
- Usis, Basic Communication Habits of Thai Students, A Bangkok, 1960, 187 pp.
- Ward, G. Reeder, A First Course in Education, 3rd ed., Macmillan, New York, 1950, 621 pp.
- Whittaker, K., "The Reviewing of Serious Non-fiction," Library World 63 : 286 - 289 May, 1962.
- Winer, B. J., Statistical Principle in Experimental Design, McGraw-Hill, New York, 1962, 672 pp.
- Wofford, Azile, Book Selection for School Libraries, H. W. Wilson, New York, 1962, 318 pp.
- Wulfekoetter, Gertrude, Acquisition Work, Processes Involved in Building Library Collections, University of Washington Press, Seattle, 1961, 268 pp.

ภาคผนวก ก.
แบบสอบถามบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหา
ห้องสมุดวิทยาลัยครู และ มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

การศึกษาความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหา ที่มีต่อคอลัมน์แนะนำ
และวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิคมสาร และหนังสือพิมพ์

ปราณี คึงนาพัน
สาขาบรรณารักษศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

26 ธันวาคม 2518

เรียน บรรณารักษ์ที่นับถือ

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความสนใจและความต้องการของบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาที่มีต่อคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์" โดยการสร้างแบบสอบถามฉบับขึ้น แบบสอบถามนี้เป็นการถามเพื่อขอทราบข้อเท็จจริงบางอย่างเกี่ยวกับความสนใจ และความต้องการของท่านที่มีต่อคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความร่วมมือยังท่านในการตอบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยอันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเสนอแนะแนวทางในการจัดทำคอลัมน์นี้ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้อ่าน โปรดตอบตามความเป็นจริงและตามความเห็นที่แท้จริงของท่าน คำตอบของท่านเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการวิจัยอย่างยิ่ง จึงขอความร่วมมือยังท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางปราณี ทังนาพัน)

นิสิตปริญญาโท บรรณารักษศาสตร์ มศว.ประสานมิตร

หมายเหตุ ห้องสมุดในส่วนกลาง ข้าพเจ้าจะมาขอรับแบบสอบถามคืน ในระหว่างวันที่ 20-30 มกราคม 2519 ห้องสมุดในส่วนภูมิภาค ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามนี้ถึงข้าพเจ้าทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ด้านหลังแบบสอบถามนี้

ขอขอบพระคุณ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นรายละเอียดส่วนตัวของท่าน

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

สถานที่ทำงาน ☐ วิทยาลัยครู ☐ มหาวิทยาลัย

ภูมิภาคของที่ทำงาน ☐ ส่วนกลาง ☐ ส่วนภูมิภาค

ระยะเวลาที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ ปี

คุณวุฒิ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ความสนใจ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางด้านขวามือสำหรับแต่ละข้อว่าท่านสนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์รายวันมากน้อยเพียงใด

ตัวอย่าง เช่น : -

คุณลักษณะของคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์รายวันที่ท่านสนใจและต้องการ	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๐ ท่านสนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิตยสาร			✓		
๐๐ ท่านสนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในหนังสือพิมพ์รายวัน				✓	
๐๐๐ ท่านสนใจและต้องการให้มีคอลัมน์แนะนำ และวิจารณ์ หนังสือประจำ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ทุกฉบับ	✓				

ต่อไปนี้เป็นประกาศเครื่องหมาย ✓ ดังตัวอย่างตามความสนใจของท่าน

คุณลักษณะของ คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์รายวันที่ท่านสนใจและต้องการ	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ท่านสนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร และนิตยสาร					
2. ท่านสนใจคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในหนังสือพิมพ์รายวัน					
3. ท่านต้องการให้มีคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นประจำ					
4. ท่านต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือใน วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ แนะนำเฉพาะหนังสือใหม่					

คุณลักษณะของ คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์รายวันที่ท่านสนใจและต้องการ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5. ท่านต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือใน วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์แนะนำทั้งหนังสือ ใหม่และหนังสือเก่า					
6. ท่านต้องการให้แนะนำหนังสือที่มีเนื้อหาอยู่ในสาขาวิชา เกี่ยวข้องกับวารสาร หรือนิตยสารนั้น ๆ					
7. ท่านต้องการให้แนะนำหนังสือทั่ว ๆ ไปไม่จำกัดสาขาวิชา					
8. ท่านต้องการให้แบ่ง หรือจำแนกหนังสือที่แนะนำตาม หมวดวิชา หรือตามหัวเรื่อง					
9. ท่านต้องการให้คอลัมน์นี้ บอกข้อมูลต่าง ๆ เช่น ชื่อเรื่อง ราคา สำนักพิมพ์และปีพิมพ์ของ หนังสือที่แนะนำ					
10. ท่านต้องการให้บอกรายละเอียดคนนอกเหนือจากที่กล่าว ในข้อ 8, 9 อีก เช่น เป็นคนว่า ลักษณะรูปเล่ม มีภาพ ประกอบหรือไม่ คุณภาพของกระดาษ ลักษณะการวิจารณ์หรือแนะนำหนังสือ					
11. ท่านต้องการให้แนะนำหรือวิจารณ์เนื้อหาของหนังสือใน ลักษณะบรรณวิถีสันหลัง เชป (Annotation)					
12. ท่านต้องการให้แนะนำและวิจารณ์เนื้อหาของหนังสือ ในลักษณะย่อเรื่อง (Summary) ไม่ควรวิจารณ์					
13. ท่านต้องการให้แนะนำและวิจารณ์ในลักษณะการแสดง ความคิดเห็น วิพากษ์ข้อดีและข้อเสีย (Review)					
14. ท่านต้องการให้วารสารที่แนะนำหนังสือโดยเฉพาะ ออกเป็นประจำ					

ตอนที่ 3 ลักษณะการติดตามอ่าน

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ท่านเลือกเพียงข้อเดียว
ถ้าไม่มีข้อความที่ท่านต้องการ โปรดกา ✓ ลงใน ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ ...
แล้วเพิ่มข้อความที่ท่านต้องการลงไปด้วย

ตัวอย่าง เช่น นิติสาร วารสาร ที่ท่านสนใจมากที่สุดคือ

☐ ชารกรุง

☐ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

☐ สตรีสาร

☒ อื่น ๆ โปรดระบุ ท่านตะวัน

1. ท่านอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ในวารสาร นิติสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน (โปรดระบุ 1 ข้อ)

☐ เป็นประจำ เช่น

☐ เป็นบางครั้งบางคราว เช่น

☐ ไม่อ่านเลย

2. วิธีที่ท่านอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือใน วารสาร นิติสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน คือ

☐ อ่านก่อนเรื่องอื่น ๆ

☐ อ่านเรื่องอื่น ๆ ทั้หมดก่อน

☐ อ่านคอลัมน์นี้เฉพาะในวารสาร หรือนิติสาร หรือหนังสือพิมพ์ที่ช้ชอบเท่านั้น

3. ขณะที่อ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร นิติสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน ท่านจะ

☐ คำนึงถึงการใช้ภาษาและหลักไวยากรณ์ที่ใช้ในการ เขียนแนะนำและวิจารณ์
หนังสือ

☐ ไม่คำนึงถึงการใช้ภาษาและหลักไวยากรณ์ที่ใช้ในการ เขียนแนะนำ
และวิจารณ์หนังสือ

4. เมื่อท่านอ่านคอลัมน์นี้แล้วท่านมีความเชื่อในคำวิจารณ์ หรือขอแสดงความคิดเห็นนั้น

☐ มาก

☐ ปานกลาง

☐ น้อย

5. หลังจากอ่านคอลัมน์นี้แล้วท่านจะ

☐ จดข้อหนังสือที่แนะนำไว้ทุกครั้ง

☐ จดข้อหนังสือที่แนะนำไว้เป็นบางครั้ง

☐ ไม่เคยจดเลย

6. เมื่ออ่านหนังสือที่แนะนำแล้ว ท่านจะ

☐ เลือกซื้อทุกครั้ง

☐ เลือกซื้อเป็นบางครั้ง

☐ ไม่เลือกซื้อเลยเพราะ..... (โปรดระบุ)

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือในวารสาร
นิตยสาร และหนังสือพิมพ์รายวันเท่าที่ปรากฏในปัจจุบันนี้ว่า

7. ในด้านการให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่แนะนำ

☐ จัดทำแล้ว

☐ ยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะ

☐ ให้รายละเอียดน้อยไป

☐ ให้รายละเอียดมากไป

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

8. ในด้านการแนะนำหนังสือใหม่

☐ แนะนำรวดเร็วทันต่อเวลาที่หนังสือออกจำหน่าย

☐ แนะนำช้าไม่ทันเวลาที่หนังสือออกจำหน่าย

9. ในด้านการลงคอลัมน์นี้ในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน

☐ เสมอ

☐ ไม่เสมอ

10. ลักษณะการวิจารณ์ที่ท่านเคยอ่านพบ

☐ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง

☐ วิเคราะห์ข้อบกพร่องแต่เพียงด้านเดียว

☐ วิเคราะห์โดยมุ่งโอกาสเพื่อการจำหน่ายหนังสือเป็นสำคัญ

11. จำนวนหนังสือที่แนะนำในคอลัมน์นี้

☐ มากไป

☐ น้อยไป

12. จำนวนหนังสือที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมคือ

☐ 1 - 3 เล่ม

☐ 4 - 6 เล่ม

☐ 7 - 9 เล่ม

☐ 10 เล่มขึ้นไป

☐ ทั้งหมด

13. วารสารที่ท่านอ่านเคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ (เฉพาะภาษาไทย) คือ
(เลือกได้หลายข้อ)

☐ การบริหาร

☐ มิตรครู

☐ จักรวาล

☐ แรงงานสัมพันธ์

☐ จุดสารโครงการตำราสังคมศาสตร์

☐ ลลนา

และมนุษยศาสตร์

☐ ชอฟ้า

☐ วัฒนธรรม

☐ ชวากรุง

☐ วารสารการศึกษาศาสตร์

- ☐ คิฉิน
- ☐ ค่าง
- ☐ หานคะวัน
- ☐ ไทย - ไคเจสค์
- ☐ ไทย - ภารต
- ☐ ชุริกจุกสาหรรม
- ☐ บรรณพิภพ
- ☐ บรรณสาร ส.พ.บ.
- ☐ บางกองรายสัปดาห์
- ☐ บางกอกกรีกเกอร์
- ☐ บาน
- ☐ ประชาชาติ
- ☐ ปาจารย์สาร
- ☐ ปรชาบาล
- ☐ ปุณฺน
- ☐ พุทธจักร
- ☐ ฟาเมืองไทย

- ☐ วารสารธรรมศาสตร์
- ☐ วารสารพัฒนบริหารศาสตร์
- ☐ วารสารรัฐศาสตร์นิเทศน์
- ☐ วารสารสังคมศาสตร์
- ☐ วารสารทองสมุท
- ☐ วิทยาศาสตร์
- ☐ ศูนย์
- ☐ ศูนย์ศึกษา
- ☐ สตรีสาร
- ☐ สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย
- ☐ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
- ☐ สังคมศาสตร์ปริทัศน์
- ☐ สานัญศึกษา
- ☐ สารคดีราช
- ☐ แล่นสุขฉบับหานคะวัน
- ☐ อื่น ๆ ระบุ

14. จากระายชื่อวารสารที่ท่านเคยอ่านฉบับที่ท่านชอบอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือมากเป็นอันดับที่ 1, 2 และ 3 คือ

1.
2.
3.

15. หนังสือพิมพ์ที่ท่านเคยอ่านคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือ คือ

- ☐ กสินิวส์
- ☐ สยามรัฐ
- ☐ ประชาธิปไตย
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

16. จากรายชื่อหนังสือพิมพ์ที่ท่านเคยอ่าน ฉบับที่ท่านชอบคอลัมน์แนะนำและวิจารณ์หนังสือเป็นอันดับ
ที่ 1, 2 และ 3 คือ

1.

2.

3.

ขอคิดเห็นเพิ่มเติม สิ่งที่ท่านมีความสนใจและต้องการให้คอลัมน์แนะนำและวิจารณ์
หนังสือในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์รายวันจัดให้มากขึ้น หรือแก้ไขปรับปรุงคือ

1.

2.

3.

4.

5.

ภาคผนวก ข.

รายชื่อห้องสมุดมหาวิทยาลัย และ
วิทยาลัยครู ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ก. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง 11 แห่ง

1. หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหิดล ศิริราชพยาบาล
5. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล ราชบัณฑิต
6. หอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร
7. หอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง
8. หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
9. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
10. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
11. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา

ข. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค 9 แห่ง

1. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี
4. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่
5. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร ทัพแก้ว นครปฐม
6. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
7. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
8. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
9. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

ก. ห่องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง 7 แห่ง

1. ห่องสมุดวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
2. ห่องสมุดวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. ห่องสมุดวิทยาลัยครูจันทระ เกษม
4. ห่องสมุดวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
5. ห่องสมุดวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
6. ห่องสมุดวิทยาลัยครูพระนคร
7. ห่องสมุดวิทยาลัยครูธนบุรี

ง. ห่องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค 22 แห่ง

1. ห่องสมุดวิทยาลัยครูนครปฐม
2. ห่องสมุดวิทยาลัยครูยะลา
3. ห่องสมุดวิทยาลัยครูสงขลา
4. ห่องสมุดวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
5. ห่องสมุดวิทยาลัยครูภูเก็ต
6. ห่องสมุดวิทยาลัยครูเพชรบุรี
7. ห่องสมุดวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
8. ห่องสมุดวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
9. ห่องสมุดวิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี
10. ห่องสมุดวิทยาลัยครูพิษณุโลก พิษณุโลก
11. ห่องสมุดวิทยาลัยครูนครสวรรค์
12. ห่องสมุดวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
13. ห่องสมุดวิทยาลัยครูเชียงใหม่

14. ห่องสมุทวิทยาลัษครุลาปาง
15. ห่องสมุทวิทยาลัษครุอรธานี
16. ห่องสมุทวิทยาลัษกรสกลนกร
17. ห่องสมุทวิทยาลัษครุอบลราชธานี
18. ห่องสมุทวิทยาลัษครุมหาสารคาม
19. ห่องสมุทวิทยาลัษครุนครราชสีมา
20. ห่องสมุทวิทยาลัษครุบุรีรัมย์
21. ห่องสมุทวิทยาลัษครุณะเจียงเทร
22. ห่องสมุทวิทยาลัษครุจันทบุรี

ภาคผนวก ค

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

$$1. \quad \bar{x} = \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนนดิบ}$$

$$= \frac{\sum fx}{N}$$

$$\sum fx = \text{ผลบวกสะสมของคะแนนดิบ}$$

$$N = \text{จำนวนที่ต้องการหาค่าเฉลี่ย}$$

$$2. \quad s^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนดิบ}$$

$$= \frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}$$

$$\sum fx^2 = \text{ผลบวกสะสมของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง}$$

$$\sum (fx^2)^2 = \text{ผลบวกสะสมของคะแนนดิบทุกตัวยกกำลังสอง}$$

$$3. \quad s = \text{ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$= \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

$$4. \quad t = \text{อัตราส่วนวิกฤติ}$$

$$= \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

5. การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

$$5.1 \quad SS_{\text{ของ treatment}} = \frac{\sum T_1^2}{n} - \frac{G^2}{KN}$$

T_1 = ผลบวกสะสมของ $\bar{X}$ จำนวน N

G = ผลบวกสะสมของ $\bar{X}$ ทั้งหมด

N = จำนวนข้อสอบถาม

K = จำนวนกลุ่มหรือชั้น

$$5.2 \quad SS_{\text{ของ error}} = \sum \sum \bar{X}^2 - \frac{\sum T_1^2}{N} = \frac{P_1^2}{K} + \frac{G^2}{NK}$$

$\sum \sum \bar{X}^2$ = ผลบวกสะสมทั้งหมดของ $\bar{X}$ ยกกำลังสอง

P_1 = ผลบวกสะสมของ $\bar{X}$ จำนวน K

$$5.3 \quad F = F\text{-Ratio}$$

$$= \frac{MS_{\text{treatment}}}{MS_{\text{error}}}$$

$$MS_{\text{treatment}} = \frac{SS_{\text{of treatment}}}{df_{\text{of treatment}}}$$

$$\begin{aligned} df_{\text{treatment}} &= \text{degree of freedom ของ treatment} \\ &= K - 1 \end{aligned}$$

$$MS_{\text{error}} = \frac{SS_{\text{error}}}{df_{\text{error}}}$$

$$\begin{aligned} df_{\text{error}} &= \text{degree of freedom ของ error} \\ &= (N - 1) (K - 1) \end{aligned}$$